

ЗАКОН О ЈАВНОМ ИНФОРМИСАЊУ И МЕДИЈИМА

I УВОДНЕ ОДРЕДБЕ

Јавно информисање и медији

Члан 1.

Јавно информисање остварује се путем медија.

Циљ законског регулисања

Члан 2.

Правила о јавном информисању обезбеђују и штите изношење, примање и размену информација, ставова и мишљења путем медија у циљу унапређивања вредности демократског друштва, спречавања сукоба и очувања мира, истинитог, благовременог, веродостојног и потпуног информисања и омогућавања слободног развоја личности.

Предмет законског регулисања

Члан 3.

(1) Овим законом уређује се слобода јавног информисања која посебно обухвата слободу прикупљања, објављивања и примања информација, слободу формирања и изражавања ставова и мишљења, слободу штампања и дистрибуције новина и слободу производње, пружања и емитовања аудио и аудио-визуелних медијских услуга, слободу ширења информација путем интернета и на другим платформама, као и слободу издавања медија и обављања делатности јавног информисања.

(2) Овим законом уређују се и начела јавног информисања, јавни интерес у јавном информисању, обезбеђивање и расподела средстава за остваривање јавног интереса, импресум, скраћени импресум и идентификација, јавност података о медијима и регистар, обједињавање у области јавног информисања, положај уредника и новинара, професионалних удружења новинара и представника страних медија, дистрибуција медија и медијских садржаја, привремено чување и увид у медијски запис, посебна права и обавезе у јавном информисању, информације о личности, средства и поступци правне заштите, надзор над применом одредаба закона, као и казнене одредбе.

II НАЧЕЛА ЈАВНОГ ИНФОРМИСАЊА

Слобода јавног информисања

Члан 4.

- (1) Јавно информисање је слободно и не подлеже цензури.
- (2) Забрањена је непосредна и посредна дискриминација медија, уредника, новинара и других лица у области јавног информисања, према њиховој политичкој опредељености и уверењу или другом личном својству.
- (3) Не сме се угрожавати слободан проток информација путем медија, а нарочито вршењем притиска, претњом, односно уценом уредника, новинара или извора информација.
- (4) Физички напад на уредника, новинара и друга лица која учествују у прикупљању и објављивању информација путем медија, кажњава се на основу закона.
- (5) Слобода јавног информисања не сме се повређивати злоупотребом службеног положаја и јавних овлашћења, својинских и других права, као и утицајем и контролом над средствима за штампање и дистрибуцију новина или мрежама електронских комуникација које се користе за дистрибуцију медијских садржаја.

Информисање о стварима од интереса за јавност

Члан 5.

- (1) Медији објављују информације, ставове и мишљења о појавама, догађајима и личностима о којима јавност има оправдани интерес да зна, без обзира на начин прибављања информација, у складу са одредбама овог закона.
- (2) Свако има право да буде обавештен о стварима од интереса за јавност.

Положај носилаца јавних и политичких функција

Члан 6.

- (1) Изабраном, постављеном, односно именованом носиоцу јавне и политичке функције ограничено је право на заштиту приватности које се јемчи лицу на које се односи информација, ако је податак који је садржан у информацији од значаја за јавност с обзиром на његову функцију.
- (2) Изабран, постављен, односно именован носилац јавне и политичке функције дужан је да трпи изношење критичких ставова и мишљења која се односе на резултате његовог рада, односно политику коју спроводи, без обзира да ли се осећа лично повређеним изношењем тих ставова и мишљења.

Обавеза новинарске пажње

Члан 7.

- (1) Уредник и новинар дужни су да са пажњом примереном околностима, пре објављивања провере порекло, истинитост и потпуност информације која садржи податке о одређеној појави, догађају или личности.
- (2) Уредник и новинар дужни су да преузете информације, ставове и мишљења пренесу веродостојно и потпуно, а ако се информација преузима из другог медија да наведу и назив тог медија.

Обавезе медија који пружају услуге јавног сервиса

Члан 8.

Установе јавних медијских сервиса и други медији који делују у складу са начелима јавних медијских сервиса, посебно су дужни да о појавама, догађајима и личностима извештавају правовремено и непристрасно, да омогуће изражавање свих ставова и мишљења која су заступљена у заједници, да у духу толеранције подстичу расправу о свим темама од интереса за јавност, да производе разноврсне програмске садржаје и да теже највишем нивоу квалитета услуга.

Права издавача и забрана монопола

Члан 9.

(1) Сви су дужни да поштују права издавача медија и пружалаца аудио и аудио-визуелне медијске услуге (даље: издавач).

(2) Физичка и правна лица, домаћа и страна, имају једнако право издавања и друга права у области јавног информисања, у складу са законом и потврђеним међународним уговором.

(3) У циљу заштите слободне конкуренције и слободног избора извора информација, као и обезбеђивања плурализма ставова и мишљења, законом се забрањује сваки вид монопола у области јавног информисања, а нарочито на издавање медија и објављивање и дистрибуцију информација.

(4) Подаци о издавачу и природи и обиму издавачких права уписују се у Регистар медија и доступни су јавности.

Остваривање права посебних категорија лица

Члан 10.

(1) У циљу омогућавања остваривања права националних мањина и етничких заједница у информисању на сопственом језику и неговању сопствене културе и идентитета, Република, аутономна покрајина, односно јединица локалне самоуправе обезбеђује део средстава или других услова за рад медија која објављују информације на језицима националних мањина и етничких заједница.

(2) У циљу заштите интереса и обезбеђивања равноправног уживања права особа са инвалидитетом на слободу мишљења и изражавања, република, аутономна покрајина, односно јединица локалне самоуправе предузима мере којима се овим лицима омогућава несметано примање информација намењених јавности у примереном облику и путем одговарајуће технологије и обезбеђује део средстава или других услова за рад медија која објављују информације на знаковном језику или брајевом писму или на други начин омогућавају несметано остваривање права ових лица у јавном информисању.

Примена и тумачење одредаба закона

Члан 11.

(1) Одредбе овог закона не могу се тумачити или применити на начин који би довео до укидања слободе јавног информисања или до њеног ограничења у мери већој од прописане овим законом.

(2) Одредбе овог закона тумаче се и примењују у складу са правилима Европске конвенције о заштити људских права и основних слобода и одлукама Европског суда за људска права.

III ЈАВНИ ИНТЕРЕС У ЈАВНОМ ИНФОРМИСАЊУ

Јавни интерес

Члан 12.

(1) Остваривање права јавности да буде информисана представља јавни интерес у области јавног информисања (даље: јавни интерес).

(2) Јавни интерес остварује се путем медија.

(3) Република Србија стара се о остваривању јавног интереса подстичући разноврсност медија и плурализам ставова и мишљења, слободан развој независних и професионалних медија и медијског система, што подразумева најшире задовољавање, без дискриминације, потреба грађана за информацијама и садржајима из свих области живота.

Остваривање јавног интереса

Члан 13.

Република, аутономна покрајина, односно јединица локалне самоуправе обезбеђује помоћ и подршку у производњи медијских садржаја у циљу остваривања јавног интереса подстицањем:

1. истинитог, непристрасног, правовременог и потпуног информисања свих грађана Републике Србије;

2. истинитог, непристрасног, правовременог и потпуног информисања на матерњем језику свих грађана Републике Србије-припадника националних мањина и етничких заједница;

3. очувања културног идентитета српског народа, националних мањина и етничких заједница које живе на територији Републике Србије;

4. информисања на српском језику припадника српског народа који живе ван територије Републике Србије;

5. информисања иностране јавности на језицима од интереса за Републику Србију;

6. објављивања истинитих, непристрасних, правовремених и потпуних информација од значаја за живот и рад грађана на нивоу аутономне покрајине и јединица локалне самоуправе;

7. информисања особа са инвалидитетом и других мањинских група;

8. заштите и развоја људских права и демократије;

9. унапређивања правне и социјалне државе;

10. слободног развоја личности и заштите деце и младих;

11. културног и уметничког стваралаштва;
12. развоја образовања, укључујући и медијску писменост као део образовног система;
13. развоја науке, нарочито неговања свих облика научног подмлатка;
14. развоја спорта и физичке културе;
15. заштите животне средине и здравља људи;
16. унапређивања медијског и новинарског професионализма, а нарочито путем стручног усавршавања новинара, новинарске аутономије и саморегулације, унапређивања медијске писмености и истраживања, креативности у медијима и очувања и унапређивања плурализма медија и разноврсности медијских садржаја.

Мере за унапређивање система јавног информисања

Члан 14.

Република, аутономна покрајина, односно јединица локалне самоуправе посебно се стара да се јавни интерес остварује :

1. применом и развојем највиших правних, професионалних и техничких стандарда у области јавног информисања;
2. унапређивањем слободе изражавања, независности и уређивачке аутономије медија и медијског плурализма;
3. отвореношћу институционалних извора информација и доступности информација од јавног значаја;
4. развојем медијског тржишта на недискриминаторној основи;
5. стварањем услова за заштиту целокупног корпуса људских права у сфери јавног информисања, посебно права деце, младих и особа са инвалидитетом, уз бригу о људском достојанству и остваривању личних права у области јавног информисања;
6. спречавањем прекомерног обједињавања оснивачких и управљачких права у области јавног информисања и обезбеђивањем јавности података о медијима;
7. сузбијањем пиратерије и заштитом ауторских и сродних права.

IV ОБЕЗБЕЂИВАЊЕ И РАСПОДЕЛА СРЕДСТАВА ЗА ОСТВАРИВАЊЕ ЈАВНОГ ИНТЕРЕСА

Начин распоређивања средстава

Члан 15.

(1) Република, аутономна покрајина, односно јединица локалне самоуправе обезбеђује из буџета део средстава за остваривање јавног интереса у области јавног информисања, и распоређује их, по правилу, расписивањем редовних јавних конкурса.

(2) Република, аутономна покрајина, односно јединица локалне самоуправе може одредити највише 5% укупно обезбеђених средстава из става 1. овог члана у једној календарској години у случајевима у којима подносилац пројекта није могао да поднесе пријаву у роковима одређеним расписаним јавним конкурсом, услед ванредних околности или других оправданих разлога, односно у случајевима у којима, из разлога

хитности, у поступку који подразумева јавни конкурс средства нису могла бити благовремено распоређена.

Члан 16.

(1) Конкурс за расподелу средстава из члана 15. став 1. овог закона расписује се за пројекте:

1. производње медијских садржаја, и
2. организовања и учешћа на стручним, научним и пригодним скуповима као и унапређивања професионалних и етичких стандарда.

(2) Конкурс из члана 15. став 1. овог закона се расписује и у циљу остваривања права из члана 10. овог закона.

(3) Износ средстава намењених пројектима производње медијских садржаја не сме бити мањи од 90% од износа средстава из члана 15. став 1. овог закона у једној календарској години.

Расписивање конкурса

Члан 17.

(1) Конкурс за расподелу средстава из члана 16. став 1. и 2. овог закона расписује министарство надлежно за послове информисања, односно орган јавне власти надлежан за послове јавног информисања на нивоу територијалне аутономије и јединице локалне самоуправе, најмање једном годишње.

(2) Конкурс за расподелу средстава из члана 16. став 1. и 2. овог закона за медије који се издају на територији Косова и Метохије расписује министарство надлежно за послове информисања.

(3) Конкурс се расписује у облику јавног позива и објављује на интернет страници органа јавне власти из става 1. овог члана, као и најмање у једним дневним, односно недељним новинама које се дистрибуирају на подручју надлежности органа јавне власти из става 1. овог члана.

Садржина конкурса

Члан 18.

(1) Конкурсом из члана 16. став 1. и 2. овог закона одређује се намена средстава за остваривање јавног интереса из члана 13. овог закона, а по правилу, и њихов износ.

(2) Конкурс садржи и наводе о наративном и финансијском обрасцу пријаве, као и другој конкурсној документацији.

Право учешћа на конкурс

Члан 19.

(1) Право учешћа на конкурс из члана 16, став 1, тачка 1. овог закона има:

1. издавач медија који је уписан у регистар медија;
2. правно лице, односно предузетник који се бави производњом медијских садржаја.

(2) Право учешћа на конкурс из члана 16, став 1, тачка 2. овог закона има свако правно лице, односно предузетник.

(3) Право учешћа на конкурс из члана 16. став 1. овог закона немају издавачи који се финансирају из јавних прихода.

Услови за учешће на конкурс

Члан 20.

(1) На конкурс из члана 16. став 1. овог закона може се конкурисати само са једним пројектом.

(2) Издавач више медија може конкурисати са једним пројектом за сваки медиј.

(3) Учесник конкурса може предложити суфинансирање пројекта у износу који не прелази 80% од вредности пројекта, а максимално до износа који је утврђен конкурсом.

(4) Учесник конкурса из члана 16. став 2. који је у текућој календарској години већ користио средства намењена пројектном суфинансирању у области јавног информисања, може учествовати на конкурс из члана 16. став 1. овог закона само још једном у тој години, и то са предлогом за суфинансирање истог пројекта у износу који не прелази 20% вредности пројекта.

Критеријуми за оцену пријава на конкурс

Члан 21.

Пријаве на конкурс из члана 16. став 1. овог закона оцењују се према томе у којој мери су предложене пројектне активности подобне да остваре јавни интерес у области јавног информисања у складу са чланом 13. овог закона, да ли су мере за унапређивање система јавног информисања из члана 14. овог закона садржане у пројектним активностима, као и да ли учесник на конкурс поштује професионалне и етичке медијске стандарде.

Конкурсна комисија

Члан 22.

(1) Оцену пријава на конкурс из члана 16. став 1. овог закона врши стручна комисија од три или пет чланова (даље: комисија).

(2) Чланове комисије из става 1. овог члана именује руководиоца органа јавне власти који је расписао конкурс из редова независних стручњака за медије, који нису у сукобу интереса и не обављају јавну функцију.

(3) Почетком календарске године именују се чланови комисије из става 1. овог члана за сваки конкурс посебно.

Одлука о расподели средстава

Члан 23.

(1) Одлуку о расподели средстава доноси руководиоца органа јавне власти који је расписао конкурс из члана 16. став 1. овог закона, на основу образложеног предлога комисије.

(2) Одлука из став 1. овог члана доноси се у облику решења за сваки расписани конкурс.

(3) Решење о расподели средстава објављује се на интернет страници органа јавне власти из става 1. овог члана, и доставља се сваком учеснику конкурса у електронској форми.

(4) Решење из става 2. овог члана основ је за закључење уговора са лицем које је добило средства за суфинансирање пројектних активности.

Извештај о спроведеним активностима

Члан 24.

(1) Наративни и финансијски извештај о спроведеним пројектним активностима доставља се органу јавне власти који је донео одлуку о расподели средстава у складу са уговореним обавезама.

(2) Уз извештај из става 1. овог члана доставља се и доказ о реализацији пројекта.

Расподела опредељених средстава

Члан 25.

(1) Опредељена средства из члана 15. став 2. овог закона, у износу који по појединачном пројекту не може бити већи од износа који је прописима који регулишу јавне набавке утврђен на нивоу доње границе за спровођење поступка јавне набавке мале вредности, расподељују се одлуком руководиоца органа јавне власти која се доноси без спровођења јавног конкурса.

(2) На услове и поступак расподеле опредељених средстава, сходно се примењују одредбе чланова 19. до 24. овог закона.

Остала правила обезбеђивања и расподеле средстава

Члан 26.

Орган јавне власти Републике, територијалне аутономије, односно јединице локалне самоуправе надлежан за послове јавног информисања ближе уређује услове и поступак обезбеђивања и расподеле средстава из члана 16. став 1. овог закона, као и обрасце за пријаве на конкурс.

V МЕДИЈИ

Појам медија

Члан 27.

(1) Медиј је средство јавног обавештавања и пружања осталих медијских услуга које помоћу речи, слике односно звука објављује уреднички обликоване информације, ставове и мишљења и друге садржаје намењене јавној дистрибуцији и неодређеном броју корисника.

(2) Под медијем се у смислу овог закона нарочито подразумевају дневне и периодичне новине, радио програм и телевизијски програм, новинска агенција и електронско издање ових медија, као и самостално електронско издање које се дистрибуира путем интернета и других мрежа електронске комуникације.

(3) Медиј нема својство правног лица.

Члан 28.

Не сматра се медијем, у смислу овог закона, књига, филм, носач аудио и аудио-визуелног садржаја, научни и стручни часопис намењен првенствено информисању или образовању одређене професионалне групе, остале штампане публикације, каталози који садрже искључиво обавештења, огласе, рекламе и информације намењене тржишту или билтени и сличне публикације намењене интерном информисању, електронске публикације државних органа и организација, установа, јавних и приватних предузећа и других привредних друштава, предузетника и њихових удружења, службена гласила, штампане ствари попут летака, плаката и сличних средстава јавног обавештавања, друге публикације у смислу прописа којим се уређује издаваштво, као ни интернет-претраживачи и агрегатори.

Члан 29.

- (1) Свака новина са посебним називом сматра се посебним штампаним медијем.
- (2) Сва издања једних новина која излазе под истим називом сматрају се једним штампаним медијем.
- (3) Сваки појединачни радио или телевизијски програм сматра се посебним електронским медијем, без обзира на начин дистрибуције.
- (4) Сваки сервис новинске агенције који се посебно дистрибуира сматра се посебним агенцијским медијем.
- (5) Електронско издање медија из ставова 1-4 овог члана, сматра се посебним медијем.

Издавач медија

Члан 30.

- (1) Издавач може бити само правно лице.
- (2) Правно лице из става 1. овог члана може основати свако домаће или страно правно или физичко лице, у складу са законом.
- (3) Ако је прописом којим се уређује пружање аудио и аудио-визуелних медијских услуга предвиђено да пружалац ових услуга може бити и физичко лице, на његов правни положај сходно се примењују одредбе овог закона.
- (4) Правно лице из става 1. овог члана не могу непосредно или посредно основати Република, аутономна покрајина и јединица локалне самоуправе, као ни установа, предузеће и друго правно лице које је у целини или делу у државној својини, односно које се у целини или делом финансира из јавних прихода.
- (5) Издавачи који пружају аудио и аудио-визуелне услуге јавног медијског сервиса оснивају се законом којим се уређује пружање аудио и аудио-визуелних услуга.
- (6) Изузетно од става 3. овог члана, национални савет националне мањине може основати установу или фондацију која је издавач медија на језику националне мањине, у складу са законом.

(7) Изузетно од става 3. овог члана, Република може основати установу или фондацију која је издавач медија за потребе информисања становништва на подручју аутономне покрајине Косово и Метохија.

(8) Изузетно од става 3. овог члана Универзитет чији је оснивач Република односно аутономна покрајина може издавати медиј у циљу информисања и обуке студената.

(9) Акт о оснивању и статут установе, односно фондације из ставова 5. и 6. овог члана, посебно уређује начин избора и именовања органа управљања установе, односно фондације и одговорног уредника медија чији је установа, односно фондација издавач, на начин који обезбеђује пуну уређивачку независност.

(10) Две трећине чланова управног одбора установе, односно фондације из ставова 5. и 6. овог члана, чине независни чланови.

(11) Директора установе, односно управитеља фондације из ставова 5. и 6. овог члана и одговорног уредника медија чији је установа, односно фондација издавач, именује и разрешава орган управљања, на период од четири године, а на основу спроведеног јавног конкурса.

(12) На избор директора, управитеља и главног уредника из става 10. овог члана примењују се правила закона којим се уређује избор органа и уредника установа јавног медијског сервиса.

Издавачка права

Члан 31.

(1) Издавач има право на утврђивање и спровођење програмске концепције медија.

(2) Право из става 1. овог члана у правном је промету.

VI ИМПРЕСУМ, СКРАЋЕНИ ИМПРЕСУМ И ИДЕНТИФИКАЦИЈА

Обавеза објављивања

Члан 32.

У сваком медију обавезно се објављују основни подаци о медију у облику импресума, скраћеног импресума, односно идентификације.

Садржај

Члан 33.

(1) Импресум медија садржи: назив медија, назив и седиште издавача, адресу електронске поште или интернет странице, лична имена одговорног уредника медија и одговорних уредника за поједина издања, рубрике, односно програмске целине, информације о надлежним регулаторним, односно надзорним телима као и регистрациони број медија.

(2) Поред података из става 1. овог члана, импресум пружаоца аудио и аудио-визуелних медијских услуга обавезно садржи и датум емитовања програма и време емитовања

импресума, као и ознаке фреквенције односно тв канала на коме се програм емитује, а импресум новинске агенције – датум достављања информација.

(3) Скраћени импресум новина садржи назив и датум издавања новина.

(4) Идентификација телевизијског програма садржи карактеристичну ознаку аудио-визуелне медијске услуге, односно тв програма.

(5) Идентификација радио програма садржи назив радио програма и радио фреквенције на којима се емитује програм.

(6) Скраћени импресум новинске агенције садржи назив сервиса и датум достављања информације.

Начин објављивања

Члан 34.

(1) Импресум мора бити интегрално и видно објављен и јасно одвојен од осталог садржаја медија.

(2) Импресум и скраћени импресум новина објављују се у сваком броју и на сваком примерку новина.

(3) Скраћени импресум новина објављује се на маргини сваке странице.

(4) Импресум телевизијског и радио програма објављује се на почетку и на крају програма, сваког дана кад се програм емитује, а ако се програм непрекидно емитује, сваког дана између поноћи и два часа.

(5) Идентификација телевизијског програма објављује се све време трајања програма.

(6) Идентификација радио програма објављује се најмање једном у свака два сата трајања програма.

(7) Импресум новинске агенције објављује се најмање једном дневно.

(8) Скраћени импресум новинске агенције објављује се уз сваку објављену информацију.

(9) Импресум, скраћени импресум, односно идентификација осталих медија објављује се на погодан начин, сходно одредбама овог члана

VII ЈАВНОСТ ПОДАТАКА О МЕДИЈИМА И РЕГИСТАР

Право на увид у податке

Члан 35.

Свако има право увида у податке који се воде у Регистру медија у складу са законом којим се регулише поступак регистрације у Агенцији за привредне регистре.

Регистар медија

Члан 36.

(1) Регистар медија је јавна, јединствена, електронска база података коју води Агенција за привредне регистре (даље: Регистар).

(3) Регистрација података код Агенције за привредне регистре врши се без накнаде.

Сврха Регистра

Члан 37.

Јавност података из Регистра омогућава:

- читаоцима, слушаоцима и гласаоцима да изграде сопствено мишљење о веродостојности и поузданости информација, ставова и мишљења објављених у медијима с обзиром на имаоце оснивачких и управљачких права у издавачу;
- сагледавање нивоа могућег утицаја медија на јавно мњење;
- утврђивање и спречавање недозвољеног обједињавања оснивачких и управљачких права у области јавног информисања;
- спровођење научних и стручних истраживања.

Предмет регистрације

Члан 38.

Регистар садржи:

1. податке о медију садржане у импресуму, као и адресу и јединствени матични број одговорног уредника;
2. податке о седишту и одговорном лицу издавача;
3. податке о оснивачу издавача, укључујући и податке о природи и обиму оснивачких права, односно правном или физичком лицу које непосредно има више од 10% управљачких права, односно посредно више од 50% управљачких права, као и податке о другим издавачима у којима то лице има оснивачка или управљачка права;
4. податке о повезаним лицима у смислу члана 39. овог закона;
5. податке о државној помоћи додељеној медију у складу са одредбама овог закона;
6. податке о финансијским средствима добијеним од органа јавне власти и организација која врше јавна овлашћења на име објављивања огласа, извештавања о раду и другим основама.

Члан 39.

(1) Повезано лице је лице које је повезано са издавачем, односно чланом његовог органа управљања, на неки од следећих начина:

1. брачни или ванбрачни друг;
2. крвни сродник у правој линији, или у побочној линији до другог степена сродства, његов усвојилац или усвојеник, његов тазбински сродник закључно са првим степеном;
3. друго лице које живи у заједничком домаћинству;
4. пуномоћник медијске организације.

(2) Подаци о лицу из става 1. овог члана, уписују се у Регистар само ако је то лице већ уписано у Регистар у складу са одредбама члана 38, тачке 1-3 овог закона.

Поступак регистрације

Члан 40.

Поступак регистрације и објављивања података и докумената који се уписују у Регистар спроводи се по закону којим се уређује поступак регистрације у Агенцији за привредне регистре, осим ако је другачије прописано овим законом.

Члан 41.

(1) Поступак регистрације покреће се на основу регистрационе пријаве коју Агенцији за привредне регистре подноси издавач у року од 15 дана од дана оснивања медија.
2) Уписом у Регистар, медиј добија регистрациони број.

Члан 42.

(1) Регистрациона пријава се подноси на прописаном обрасцу.
(2) Образац регистрационе пријаве са списком докумената помоћу којих се утврђују подаци који су предмет регистрације у складу са одредбама овог закона, прописује министарство надлежно за послове информисања.

Члан 43.

(1) Ако је податак који је предмет регистрације већ садржан у другом регистру који води Агенција за привредне регистре, подносилац пријаве указује на ту чињеницу у регистрационој пријави, а регистратор наведене податке и документе преузима из другог регистра.
(2) Податке из тачке 5. и 6. члана 38. овог закона у Регистар доставља орган јавне власти, односно организација која врши јавна овлашћења.

Члан 44.

Регистратор доноси решење којим се одбацује регистрациона пријава медија из разлога прописаних законом којим се уређује поступак регистрације у Агенцији за привредне регистре, као и ако:

1. у издавачким правима медија, односно оснивачким правима издавача непосредно или посредно, учествује правно лице за које није могуће утврдити крајњег оснивача-физичко лице;
2. је назив медија истоветан или сличан називу већ регистрованог медија; или
3. издавачу који пружа аудио и аудио-визуелне медијске услуге није издато овлашћење за пружање медијске услуге.

Члан 45.

Регистратор по службеној дужности покреће поступак брисања медија из Регистра ако:

1. на основу регистрационе пријаве или на други начин утврди да је дошло до промене у оснивачким правима издавача тако да у њима непосредно или

- посредно, учествује правно лице за које није могуће утврдити крајњег оснивача-физичко лице; или
- је на основу одлуке надлежног регулаторног тела издавачу одузето овлашћење за пружање аудио и аудио-визуелних медијских услуга.

Члан 46.

Решење Агенције за привредне регистре је коначно и против њега се може покренути управни спор.

Објављивање података о физичким лицима

Члан 47.

Регистровани подаци о физичким лицима се не објављују јавно, осим личног имена.

Последице неуписивања и брисања

Члан 48.

(1) Република, аутономна покрајина и јединица локалне самоуправе, као ни установа, предузеће и друго правно лице које је у претежном делу у државној својини или које се у целини или претежним делом финансира из јавних прихода, не смеју да суфинансирају пројекте или на други начин помажу медиј и издавача који није уписан у регистар.

(2) Република, аутономна покрајина и јединица локалне самоуправе, као ни установа, предузеће и друго правно лице које је у претежном делу у државној својини или које се у целини или претежним делом финансира из јавних прихода, не смеју се оглашавати нити користити друге услуге медија из става 1. овог члана.

VIII ОБЈЕДИЊАВАЊЕ У ОБЛАСТИ ЈАВНОГ ИНФОРМИСАЊА

Начин обједињавања

Члан 49.

Обједињавање медија је концентрација учесника на тржишту у смислу прописа којим се уређује заштита конкуренције, у којој је најмање један учесник издавач у Републици Србији.

Забрана прекомерног обједињавања

Члан 50.

Ради спречавања настанка или јачања претежног утицаја у области јавног информисања који значајно ограничава медијски плурализам и разноврсност медијске понуде, као и разноликост медијских садржаја, забрањује се прекомерно обједињавање:

- издавачких права на две или више дневних новина различитих издавача које објављују информације из свих области друштвеног живота, чији тираж прелази 50% од укупно продатог или на други начин реализованог тиража

дневних новина на територији Републике Србије у периоду од једне календарске године;

2. оснивачких, односно управљачких права у два или више издавача који пружају аудио, односно аудио-визуелне медијске услуге, чији удео у слушаности, односно гледаности прелази 35% од укупне слушаности, односно гледаности у зони покривања у периоду од једне календарске године.

Члан 51.

(1) Забрањује се стицање учешћа од преко 25% у оснивачким, односно управљачким правима између издавача дневних новина које објављују информације из свих области друштвеног живота са просечним дневним тиражом од преко 30.000 примерака на годишњем нивоу, и издавача који пружа аудио и аудио-визуелне медијских услуга са дозволом за национално покривање издатом на основу јавног конкурса.

(2) Забрањује се стицање оснивачких, односно управљачких права између издавача и медијске организације која се бави дистрибуцијом медија, односно медијских садржаја, осим ако је другачије прописано законом којим се уређују аудио и аудио-визуелне медијске услуге.

(3) Забрањује се стицање оснивачких, односно управљачких права између издавача и организације која се бави закупљивањем и дистрибуцијом огласа за медије.

(4) Посредовање пословног удружења издавача у закупљивању и дистрибуцији огласа за своје чланице је дозвољено, у складу са прописима о заштити конкуренције.

Надлежност и поступак за решавање прекомерног обједињавања

Члан 52.

(1) Случајеве прекомерног обједињавања из чланова 50. и 51. овог закона решава републички орган надлежан за заштиту конкуренције, у поступку предвиђеним законом којим се уређује заштита конкуренције.

(2) Кад решава питања из става 1. овог члана, републички орган надлежан за заштиту конкуренције врши секторску анализу медијског и непосредно повезаних тржишта, у сарадњи са научно-истраживачким установама, по потреби, а најмање једном у периоду од три године.

Уредници

Члан 53.

- (1) Медиј мора имати одговорног уредника.
- (2) Главни уредник медија има својство одговорног уредника тог медија.
- (3) Одговорни уредник за поједино издање, рубрику, односно програмску целину одговара за садржај који уређује.
- (4) Одговорни уредник не може бити лице које ужива имунитет од одговорности.
- (5) За одговорног уредника може бити именовано лице које има пребивалиште на територији Републике Србије.

Право новинара на објављивање тврдњи и изношење ставова и мишљења

Члан 54.

Новинару не може престати радни однос, умањити се уговорена накнада за рад, ни погоршати положај због тога што је у јавном гласилу објавио истиниту тврдњу или изнео став, односно мишљење, као ни због тога што је свој став, односно мишљење изнео ван медија као лични став.

Право новинара да одбије извршење налога

Члан 55.

Новинар има право да одбије да изврши налог уредника ако би се поступањем у складу са њим кршила правна правила, правила струке и етика новинарске професије.

Право новинара на аутентичност прилога

Члан 56.

Прилог новинара чији је смисао измењен у уређивачком поступку не сме се објавити под његовим именом без његовог пристанка.

Новинарска тајна

Члан 57.

Новинар није дужан да открије податке у вези са извором информације, осим ако се подаци односе на кривично дело, односно учиниоца кривичног дела за које је као најмања казна прописан затвор у трајању од пет или више година и ако се подаци не могу прибавити на други начин.

Слобода професионалног удруживања

Члан 58.

Новинари могу слободно организовати своја професионална удружења, у складу са законом којим се уређује удруживање грађана.

Право удружења у судском поступку

Члан 59.

Професионално удружење новинара има правни интерес за мешање у радном спору у коме учествује члан тог удружења, ако се он томе не противи.

Представници иностраних медија и дописништва

Члан 60.

(1) Представници иностраних медија (уредник, новинар, фоторепортер, сниматељ и други сарадници) и дописништва, у обављању своје делатности имају иста права и обавезе као и домаћи уредници, новинари, остали сарадници и медији.

(2) Ради лакшег обављања новинарског посла, представници иностраних медија и дописништва могу да се упишу у евиденцију иностраних представника и дописништава, која се води у министарству надлежном за послове информисања, на основу чега им се издаје одговарајућа легитимација.

(3) Страно дописништво, као организовано представништво страног медија, стиче својство правног лица уписом у евиденцију.

(4) Министарство надлежно за послове информисања ближе уређује начин и поступак вођења и уписа у евиденцију и издавања легитимација.

X ДИСТРИБУЦИЈА МЕДИЈА И МЕДИЈСКИХ САДРЖАЈА

Слобода дистрибуције

Члан 61.

(1) Дистрибуција домаћих и страних медија и медијских садржаја је слободна.

(2) Слобода дистрибуције из става 1. овог члана обезбеђује приступ медију и медијском садржају у оквиру дистрибутивне мреже, без обзира на средства путем којих се медиј и медијски садржај чини доступним јавности.

Дистрибуција медија без импресума

Члан 62.

(1) Дистрибутер има право да одбије да дистрибуира медиј без импресума

(2) Ако дође до спора поводом информације објављене у медију које је дистрибутер прихватио да дистрибуира без импресума, одговорност сноси и дистрибутер.

Забрана одбијања дистрибуције

Члан 63.

Лице које се бави дистрибуцијом медија не сме да одбије да дистрибуира медиј без оправданог комерцијалног разлога, као ни да за дистрибуцију медија поставља услове који су супротни тржишним принципима, сходно одредбама закона којим се регулише заштита конкуренције.

Забрана дистрибуције информације или другог медијског садржаја

Члан 64.

На предлог вишег јавног тужиоца, надлежни виши суд може забранити дистрибуцију информације или другог медијског садржаја (у даљем тексту: информација) ако је то неопходно у демократском друштву и ако се у информацији позива на:

1. акт непосредног насилног рушења уставног поретка;
2. акт непосредног насиља према лицу или групи на основу расе, националног или етничког порекла, вероисповести, сексуалне опредељености, инвалидитета или другог личног својства, а од објављивања информације непосредно прети озбиљна и непоправљива последица чије се наступање не може спречити на други начин.

Предлог за забрану

Члан 65.

(1) Предлог за забрану дистрибуције информације (даље: предлог за забрану) подноси надлежни виши јавни тужилац.

(2) Предлогом за забрану може се захтевати да се забрани дистрибуција информације из члана 64. овог закона, одузму примерци новина који садрже ту информацију ако се сврха забране може постићи само на тај начин, односно да се забрани ширење такве информације путем другог медија.

Привремена забрана

Члан 66.

(1) На предлог вишег јавног тужиоца, надлежни виши суд може донети решење о привременој забрани дистрибуције информације до правоснажне одлуке о забрани.

(2) По предлогу из става 1. овог члана суд одлучује у року од 6 сати од његовог подношења.

(3) Надлежни виши суд дужан је да решење о привременој забрани одмах достави издавачу, одговорном уреднику, као и дистрибутеру или штампарији.

(4) Надлежни виши суд налаже надлежном органу Министарства унутрашњих послова да онемогући дистрибуцију информације на основу решења из става 1. овог члана.

Претрес

Члан 67.

- (1) Претрес по предлогу за забрану мора се одржати у року од 24 часа од тренутка пријема предлога.
- (2) Претрес из става 1. овог члана може се одржати и без присуства уредно позваних странака, на шта се странке у позиву на претрес изричито упозоравају.

Решење по предлогу за забрану

Члан 68.

- (1) Решење по предлогу за забрану суд доноси одмах по завршеном претресу, а председник већа објављује га без одлагања.
- (2) Решење се мора писмено изградити и његов оверени препис доставити странкама у року од три дана од дана објављивања.

Одбијање предлога за забрану

Члан 69.

- (1) У одлуци којом се одбија предлог за забрану, ставља се ван снаге мера онемогућавања привремене дистрибуције информације из члана 66. став 1.
- (2) Жалба вишег јавног тужиоца против одлуке из става 1. овог члана не одлаже њено извршење.

Накнада штете

Члан 70.

Ако суд одбије предлог за забрану, издавач има право на накнаду штете која је проузрокована неоснованом привременом забраном.

Жалба против решења првостепеног суда

Члан 71.

- (1) Жалба против решења првостепеног суда по предлогу за забрану подноси се у року од три дана од дана достављања преписа решења.
- (2) Жалба се не доставља противној странци на одговор.
- (3) Благовремену и дозвољену жалбу, заједно са свим списима, првостепени суд доставља другостепеном суду у року од два дана од дана пријема жалбе.
- (4) Другостепени суд може позвати и саслушати странке.
- (5) Другостепени суд одлучује о жалби у року од три дана од дана пријема жалбе са списима

Сходна примена правила кривичног поступка

Члан 72.

Ако овим законом није другачије одређено, у поступку за забрану дистрибуције информације сходно се примењују одредбе закона којим се уређује кривични поступак.

XI ПРИВРЕМЕНО ЧУВАЊЕ И УВИД У ЗАПИС МЕДИЈА И МЕДИЈСКИХ САДРЖАЈА

Обавеза издавача

Члан 73.

Издавач је дужан да чува један примерак записа новина (сваки број сваког издања новина), снимак целог једнодневнoг емитованог радио или телевизијског програма и други запис осталих медија и медијских садржаја, и то:

1. новина, у року од 60 дана од дана објављивања;
2. снимак емитоване радио или телевизијске емисије, у року од 30 дана од дана емитовања;
3. запис осталих медија и медијских садржаја, у року од 30 дана од дана њиховог објављивања.

Право на увид и право на копију

Члан 74.

Издавач је дужан да чуване записе стави на увид и достави њихову копију на захтев суда, другог надлежног државног органа, регулаторног тела за област електронских медија као и другог заинтересованог лица, без одлагања, а најкасније у року од три дана од дана пријема писаног захтева.

Остваривање права на увид

Члан 75.

- (1) Увид у медијски запис врши се у просторији издавача одређеног дана у току радног времена.
- (2) Лицу које није у стању да без пратиоца изврши увид у медијски запис, омогућава се да то учини уз помоћ пратиоца.

Накнада

Члан 76.

- (1) Увид у медијски запис се не наплаћује.
- (2) За израду копије медијског записа може се захтевати накнада нужних трошкова копирања.
- (3) На захтев суда, надлежног државног органа, као и регулаторног тела за област електронских медија, копија записа се израђује и доставља без накнаде, ако је захтев у вези са обављањем послова из њихове надлежности.

Злоупотреба права на увид у запис медија

Члан 77.

Издавач има право да одбије захтев за увид и израду копије медијског записа ако тражилац злоупотребљава своје право, а нарочито ако је тражење неразумно често или ако се понавља захтев за увид у исти или већ добијени медијски запис.

XII ПОСЕБНА ПРАВА И ОБАВЕЗЕ У ЈАВНОМ ИНФОРМИСАЊУ

Претпоставка невиности

Члан 78.

У циљу заштите људског достојанства, као и достојанства и непристрасности суда или другог надлежног органа, нико се у медију не сме означити учиниоцем кажњивог дела, односно огласити кривим или одговорним пре правноснажности одлуке суда или другог надлежног органа.

Објављивање информација у вези са кривичним поступком

Члан 79.

Информације из кривичног поступка који је у току могу се објавити ако су изнете на главном претресу или су прибављене или могле бити добијене од органа јавне власти на основу закона којим се уређује приступ информацијама од јавног значаја.

Забрана говора мржње

Члан 80.

Забрањено је објављивање ставова, мишљења, односно информација, којима се подстиче дискриминација, мржња или насиље против лица или групе лица због њиховог припадања или неприпадања некој раси, вери, нацији, етничкој групи, полу, због њихове сексуалне опредељености или другог личног својства, без обзира на то да ли је објављивањем учињено кривично дело.

Ослобађање од одговорности

Члан 81.

Неће постојати повреда забране говора мржње ако је информација из члана 80. овог закона део научног или новинарског текста, а објављена је:

1. без намере да се подстиче дискриминација, мржња или насиље против лица или групе лица из члана 80. овог закона, посебно ако је таква информација део објективног новинарског извештаја; или
2. с намером да се критички укаже на дискриминацију, мржњу или насиље против лица или групе лица из члана 80. овог закона или на појаве које представљају или могу да представљају подстицање на такво понашање.

Заштита малолетника

Члан 82.

У циљу заштите слободног развоја личности малолетника, у медију се мора посебно водити рачуна да његов садржај и начин дистрибуције не нашкоде моралном, интелектуалном, емотивном или социјалном развоју малолетника.

Забрана јавног излагања порнографије

Члан 83.

- (1) Не сме се на начин доступан малолетницима јавно излагати штампана ствар са порнографским садржајем.
- (2) Порнографска штампана ствар на насловној и последњој страни не сме да садржи порнографију, а мора имати видно упозорење да садржи порнографију, као и упозорење да није намењена малолетницима.
- (3) На порнографске аудио и аудио-визуелне медијске садржаје, као и на садржаје који се дистрибуирају путем интернета примењују се одредбе посебног закона којим се уређују електронски медији.

XIII ИНФОРМАЦИЈЕ О ЛИЧНОСТИ

Достојанство личности

Члан 84.

- (1) Достојанство личности (част, углед, односно пијетет) лица на које се односи информација правно је заштићено.
- (2) Објављивање информације којом се врши повреда части, угледа или пијетета није допуштено ако интерес за објављивање информације не претеже над интересом заштите достојанства, а нарочито ако се тиме не доприноси јавној расправи о појави, догађају или личности на коју се информација односи.
- (3) Приказом или описом сцене насиља у медију или медијском садржају не сме се повредити достојанство жртве насиља.

Аутентичност

Члан 85.

- (1) Лице се не сме у медију или медијском садржају приказивати у лажном светлу приписивањем особина или својстава које оно нема, односно одрицањем особина или својстава које има, без обзира на то да ли се тиме повређује његово достојанство или друго лично добро.
- (2) Карикатурално, сатирично, колажно и друго слично приказивање лица, не сматра се повредом права на аутентичност.

Приватан живот и лични записи

Члан 86.

(1) Информација из приватног живота, односно лични писани запис (писмо, дневник, забелешка, дигитални запис и слично), запис лика (фотографски, цртани, филмски, видео, дигитални и слично) и запис гласа (магнетофонски, грамофонски, дигитални и слично), не може се објавити без пристанка лица чијег се приватног живота информација тиче, односно лица чије речи, лик односно глас садржи, ако се при објављивању може закључити које је то лице.

(2) Малолетник се не сме учинити препознатљивим у информацији која може да повреди његово право или интерес.

(3) Пристанак је потребан и за непосредно преношење лика или гласа путем телевизије, радија и слично.

(4) Информација и запис из става 1. овог члана не могу се објавити без пристанка онога на кога се односе, ако би објављивањем било повређено право на приватност или које друго право тог лица.

(5) Пристанак дат за једно објављивање, за одређени начин објављивања, односно за објављивање у одређеном циљу, не сматра се пристанком за поновљено објављивање, за објављивање на други начин, односно за објављивање за друге циљеве.

Пристанак других лица

Члан 87.

(1) Ако је лице из члана 86. ставови 1, 2. и 4. овог закона умрло, пристанак дају брачни друг умрлог, дете од навршене шеснаесте године живота самостално, родитељ или брат и сестра, правно лице чији је умрли био учесник (орган, члан, запослени) кад се информација, односно запис односи на његово учешће у том правном лицу, односно лице које је за то одредио умрли.

(2) Престанком правног лица не престаје право учесника правног лица кога се лично тиче информација, односно запис.

(3) Сматра се да је пристанак дат чим га је дало једно од лица из става 1. овог члана, без обзира да ли су друга лица одбила да га дају.

Кад није потребан пристанак за објављивање

Члан 88.

(1) Информација из приватног живота, односно лични запис може се изузетно објавити без пристанка лица из чланова 86. и 87. овог закона, ако у конкретном случају интерес јавности да се упозна са информацијом, односно записом претеже у односу на интерес да се спречи објављивање.

(2) Сматра се да интерес јавности из става 1. овог члана претеже у односу на интерес да се спречи објављивање информације из приватног живота, односно личног записа лица, нарочито ако:

1. је то лице информацију, односно запис наменило јавности, односно доставило јавном гласилу у циљу објављивања;

2. се информација, односно запис, односи на личност, појаву или догађај од интереса за јавност, посебно ако се односи на носиоца јавне или политичке функције, а објављивање је важно с обзиром на чињеницу да лице обавља ту функцију;
3. је лице својим јавним изјавама, односно понашањем у приватном, породичном или професионалном животу привукло пажњу јавности и на тај начин дало повода за објављивање информације, односно записа;
4. је информација саопштена, односно запис начињен у јавној скупштинској расправи или у јавној расправи у неком скупштинском телу;
5. је објављивање у интересу правосуђа, националне безбедности или јавне безбедности;
6. се лице није противило прибављању информације, односно прављењу записа, иако је знало да се то чини ради објављивања;
7. је објављивање у интересу науке или образовања;
8. је објављивање потребно ради упозорења на опасност (спречавање заразне болести, проналажење несталих лица, спречавања преваре и слично);
9. се запис односи на мноштво ликова или гласова (навијача, концертне публике, демонстраната, уличних пролазника и слично);
10. се ради о запису са јавног скупа;
11. је лице приказано као део пејзажа, природе, панораме, насељеног места, трга, улице или као део сличног призора.

XIV ОДГОВОР НА ИНФОРМАЦИЈУ, ИСПРАВКА ИНФОРМАЦИЈЕ И ОПОЗИВ ИНФОРМАЦИЈЕ

Право на одговор

Члан 89.

(1) Лице на које се лично односи информација подесна да повреди његово право или интерес може одговорног уредника захтевати да, без накнаде, објави одговор у коме оно тврди да је информација неистинита, непотпуна или нетачно пренета.

(2) Ако одговорни уредник не објави одговор, а не постоји неки од разлога за необјављивање одређени овим законом, као и ако одговор објави на непрописан начин, ималац права на одговор може против одговорног уредника поднети тужбу за објављивање одговора.

(3) У парници ради објављивања одговора расправља се само о чињеницама одређеним овим законом од којих зависи обавеза одговорног уредника да објави одговор.

Право на исправку

Члан 90.

(1) Лице чије су право или интерес повређени неистинитом, непотпуном или нетачно пренетом информацијом може тужбом захтевати да суд одговорном уреднику нареди да, без накнаде, објави исправку те информације као неистините, непотпуне или нетачно пренете.

(2) У парници ради објављивања исправке расправља се о неистинитости, непотпуности или нетачности преноса информације, као и о томе да ли је информацијом повређено право или интерес тужиоца.

Право на опозив

Члан 91.

- (1) Лице чији су право или интерес повређени неистинитом, непотпуном или нетачно пренетом информацијом може захтевати од онога од кога информација потиче (даље: извор информације) да је као неистиниту, непотпуну или нетачно пренету опозове, а од одговорног уредника да опозив објави.
- (2) Извор информације може да захтева од одговорног уредника да објави опозив његове неистините, непотпуне, односно нетачно пренете информације.
- (3) Извором информације сматра се онај ко је као такав означен.
- (4) Ако извор информације није означен и не може се утврдити, захтев из става 1. овог члана подноси се против одговорног уредника.
- (5) Повређени може захтевати да извор информације одн. одговорни уредник објављену информацију означи као неистиниту, непотпуну или нетачно пренету, да је исправи или допуни, да саопшти да не располаже доказима за изнете тврдње, да саопшти да је накнадно сазнао за њену неистинитост, непотпуност или нетачност њеног преноса, да саопшти да не остаје при изнетим тврдњама, да саопшти да се ограђује од садржине информације, или што друго што је потребно да би се одстранило стање повреде права.
- (6) У парници ради објављивања опозива расправља се о неистинитости, непотпуности или нетачности преноса информације, као и о томе да ли је информацијом повређено право или интерес тужиоца.

Право осталих лица на одговор, исправку, односно опозив

Члан 92.

- (1) За лице неспособно да се само стара о својим интересима, одговор односно тужбу за објављивање одговора, тужбу за објављивање исправке, односно тужбу за објављивање опозива подноси његов законски заступник, а за правно лице – орган правног лица.
- (2) Учесник правног лица (члан, орган, запослени) има право на самосталан одговор, исправку, односно опозив ако се објављена информација односи како на правно лице тако и лично на учесника.
- (3) Ако је лице на које се односи информација умрло, право на одговор, исправку, односно опозив имају: брачни друг, деца, родитељи, правно лице чији је учесник био умрли кад се информација тиче његовог учешћа у правном лицу, друга лица чију успомену на умрлог може да повреди, односно повређује објављена информација.
- (4) Ако је правно лице на које се односи информација престало да постоји, право на одговор, исправку, односно опозив имају учесници правног лица.
- (5) Објављивањем одговора, исправке, односно опозива једног од лица из ставова 3. и 4. овог члана престаје право на одговор, исправку, односно опозив осталих лица кад се захтевани одговор, исправка, односно опозив осталих лица односи на делове информације чија је истинитост, потпуност, односно тачност преноса већ оспорена у објављеном одговору, исправљена у објављеној исправци, односно опозвана у објављеном опозиву.

Рок за захтев за објављивање одговора

Члан 93.

(1) Захтев за објављивање одговора подноси се одговорном уреднику у року од 30 дана од дана објављивања информације у дневној новини или дневној радио или телевизијској емисији, односно 60 дана од дана објављивања информације у периодичној новини или повременој радио или телевизијској емисији.

(2) Ако одговор подноси лице које пребива или борави у иностранству, рок износи 60 дана.

Рок за објављивање одговора

Члан 94.

(1) Одговорни уредник дужан је да одговор објави без одлагања, а најкасније у другом наредном броју дневне новине, односно у другој наредној дневној емисији од приспећа одговора, а иначе, у првом наредном броју, односно првој наредној емисији од приспећа одговора.

(2) Ако се информација на коју се одговара односи на учесника у предизборној утакмици, одговор се објављује у првом наредном броју, односно првој наредној емисији од приспећа одговора.

Рок за тужбу за објављивање одговора

Члан 95.

Ако одговорни уредник не објави одговор, тужба за објављивање одговора подноси се у року од 30 дана од дана истека рока за објављивање из члана 94. овог закона.

Рок за објављивање одговора на основу пресуде

Члан 96.

(1) Ако усвоји тужбени захтев за објављивање одговора, суд наређује одговорном уреднику да објави одговор без одлагања, а најкасније у другом наредном броју дневних новина, односно у другој наредној дневној емисији од приспећа пресуде која садржи одговор, а иначе, у првом наредном броју, односно првој наредној емисији од приспећа пресуде која садржи одговор.

(2) Ако се информација на коју се одговара односи на учесника у предизборној утакмици, одговор се објављује у првом наредном броју, односно првој наредној емисији од приспећа пресуде која садржи одговор.

Рок за тужбу за објављивање исправке

Члан 97.

Тужба за објављивање исправке подноси се у року од 90 дана од дана објављивања информације.

Рок за објављивање исправке

Члан 98.

(1) Одговорни уредник дужан је да исправку објави без одлагања, а најкасније у другом наредном броју дневне новине, односно у другој наредној дневној емисији од приспећа пресуде која садржи исправку, а иначе, у првом наредном броју, односно првој наредној емисији од приспећа пресуде која садржи исправку.

(2) Ако се информација која се исправља односи на учесника у предизборној утакмици, исправка се објављује у првом наредном броју, односно првој наредној емисији од приспећа пресуде која садржи исправку.

Рок за захтев за објављивање опозива

Члан 99.

Повређени и извор информације могу од одговорног уредника захтевати објављивање опозива најдоцније 60 дана од дана објављивања информације.

Рок за објављивање опозива

Члан 100.

(1) Одговорни уредник дужан је да опозив који је дао извор информације, односно сопствени опозив објави без одлагања, а најкасније у другом наредном броју дневних новина, односно у другој наредној дневној емисији од приспећа опозива који је дао извор информације, односно од приспећа захтева да он да опозива, а иначе, у првом наредном броју, односно првој наредној емисији од приспећа опозива, односно захтева.

(2) Ако се информација која се опозива односи на учесника у предизборној утакмици, опозив се објављује у првом наредном броју, односно првој наредној емисији од приспећа опозива, односно захтева из става 1. овог члана.

Рок за тужбу за објављивање опозива

Члан 101.

Ако одговорни уредник не објави опозив, тужба повређеног, односно извора информације за објављивање опозива подноси се у року од 30 дана од дана истека рока за објављивање опозива из члана 100.

Рок за објављивање опозива на основу пресуде

Члан 102.

(1) Одговорни уредник дужан је да опозив објави без одлагања, а најкасније у другом наредном броју дневних новина, односно у другој наредној дневној емисији од

приспећа пресуде која садржи опозив, а иначе, у првом наредном броју, односно првој наредној емисији од приспећа пресуде која садржи опозив.

(2) Ако се информација која се исправља односи на учесника у предизборној утакмици, опозив се објављује у првом наредном броју, односно првој наредној емисији од приспећа пресуде која садржи опозив.

Рокови у случају смрти, односно престанка правног лица

Члан 103.

Ако је лице на које се односи информација умрло, односно престало да постоји у току рока за тражење објављивања одговора, односно рока за тужбу за објављивање одговора, исправке, односно опозива, рок тече изнова од дана смрти, односно престанка правног лица.

Судски пенал и прилог уз тужбу

Члан 104.

(1) Тужилац може тражити да суд туженом нареди објављивање одговора, исправке, односно опозива под претњом плаћања одређеног примереног новчаног износа тужиоцу за случај необјављивања.

(2) Уз тужбу се обавезно прилаже примерак или копија штампане ствари у којој је објављена информација, односно, по могућности, тонски или видео запис емисије у којој је објављена информација.

Налог за достављање тонског, односно видео записа

Члан 105.

Одговорни уредник медија у којем је објављена информација дужан је да по достављању тужбе за објављивање одговора, исправке, односно опозива, а на захтев суда, без одлагања достави суду тонски, односно видео запис емисије, под претњом одлучивања на његову штету ако то не учини без оправданих разлога.

Подношење више одговора

Члан 106.

(1) Ако овлашћено лице у року поднесе више садржински различитих одговора, било истовремено било један за другим, одговорни уредник ће објавити онај који је означен као меродаван.

(2) Ако ниједан одговор није означен као меродаван, одговорни уредник ће објавити последњи приспели одговор, а ако су одговори приспели истовремено, објавиће онај који је најпотпунији.

Начело једнаке делотворности информације и одговора, исправке, односно опозива

Члан 107.

- (1) Одговор, исправка, односно опозив објављује се у истом делу медија, у истом издању, у истој рубрици, на истој страници, са истом опремом, односно у истом делу емисије, као што је била објављена информација на коју се одговара, и то под истим насловом, а уз ознаку “одговор”, “исправка”, односно “опозив”.
- (2) Ако опрема информације на коју се одговара, која се исправља, односно опозива садржи илустрације (табеле, фотографије, цртеже, видео запис и друго), и одговор, исправка, односно опозив може садржати илустрације.
- (3) Одговор, исправка, односно опозив објављује се одједном исцела, осим ако је информација на коју се одговара, која се исправља, односно опозива објављивана у наставцима, а обим одговора, исправке, односно опозива изискује објављивање у наставцима.
- (4) Ако је емисија у којој је објављена информација на коју се одговара, која се исправља, односно опозива била једина или последња у серији, одговор, исправка, односно опозив се објављује у најсроднијој емисији или у најприближнијем термину.
- (5) Ако је медиј у коме је објављена информација на коју се одговара, која се исправља, односно опозива престало да постоји, одговор, исправка односно опозив објављује се у сродном јавном гласилу на трошак лица које је било издавач или одговорни уредник у време објављивања информације на коју се одговара, која се исправља или опозива, односно правног следбеника издавача.
- (6) Ако се у истом медију поново објављује информација за коју је објављен одговор, мора се истовремено означити чији је одговор, кад и где је објављен, а на захтев, објавити и одговор.
- (7) Ако се у медију поново објављује информација за коју је објављена исправка или опозив мора се истовремено објавити и исправка односно опозив.
- (8) Ако се у другом медију објављује информација за коју је објављен одговор, исправка, односно опозив мора се на захтев објавити одговор, исправка односно опозив.
- (9) Одговор, исправка, односно опозив објављује се на језику на којем је објављена информација на коју се одговара, која се исправља, односно опозива.
- (10) Ако је одговор, исправка, односно опозив састављен на језику који је различит од језика на којем је објављена информација на коју се одговара, која се исправља, односно опозива одговорни уредник дужан је да објави одговор, исправку, односно опозив ако лице које има право на одговор, исправку, односно опозив о свом трошку преведе одговор, исправку, односно опозив на језик на којем је објављена информација на коју се одговара, која се исправља, односно опозива.

Забрана преиначења и коментарисања одговора, исправке и опозива

Члан 108.

- (1) Одговор, исправка, односно опозив објављује се без измена, изостављања и допуна.
- (2) Дозвољене су најнеопходније лекторске измене које не мењају смисао.
- (3) Ако је медиј објавио одговор, исправку, односно опозив преиначивши га у целости или делом, одговорни уредник је дужан, на захтев, да објави изворни текст одговора, исправке, односно опозива, односно изворне делове одговора, исправке, односно опозива.

(4) Није допуштено коментарисати одговор, исправку, односно опозив у истом броју медија, односно у истој емисији у којој се објављује одговор, исправка, односно опозив, нити у другим емисијама на дан објављивања одговора, исправке, односно опозива.

Разлози за необјављивање одговора

Члан 109.

(1) Одговорни уредник није дужан да објави одговор, односно суд неће наредити одговорном уреднику да објави одговор ако :

1. је одговор поднело лице на које се информација не односи лично или друго неовлашћено лице;
2. је већ објављен одговор исте садржине неког од овлашћених лица;
3. је у истом медију у другом, једнако вредном облику већ објављена реакција овлашћеног лица исте садржине (као интервју, изјава и друго);
4. још није правноснажно окончана парница ради објављивања раније поднетог одговора на исту информацију;
5. у захтеву за објављивање одговора подносилац није навео своје име и адресу, односно назив и седиште, као и ако није потписао одговор лично, односно уз одговор који је поднет преко пуномоћника није приложено специјално пуномоћје;
6. се одговор не односи на информацију на коју подносилац тврди да одговара;
7. није означена информација на коју се одговара (наслов информације, број и страница новина где је објављена, назив емисије и време емитовања и сл.), а одговорни уредник не може једноставно да утврди на коју се информацију односи;
8. се одговор односи на мишљење, а не на тврдњу о чињеницама, као и ако одговор не садржи тврдњу о чињеницама, већ мишљење;
9. се одговором не оспорава истинитост, потпуност или тачност преноса информације, као и ако се одговор односи на информацију која, и да је неистинита, непотпуна или нетачно пренета, није подесна да повреди право или интерес лица;
10. одговор није састављен на језику на којем је објављена информација на коју се одговара, нити је накнадно преведен на тај језик;
11. је одговор непромерено дужи од информације, а подносилац га не примери у року за подношење одговора;
12. је одговор поднет по истеку рока за подношење одговора;
13. је одговор нечитљив, неразумљив или бесмислен, а није уређен пре истека рока за подношење одговора;
14. би због садржине одговора његово објављивање могло изазвати забрану дистрибуције информације, казнену или грађанско правну одговорност;
15. је већ објављена исправка или опозив исте информације на коју се одговара или је на други начин постигнут учинак ради кога се тражи објављивање одговора, односно дела оговора, осим ако се ради о поновљеном објављивању информације;
16. је истинитост, потпуност или тачност преноса информације на коју се одговара очигледна, општепозната или утврђена правноснажним актом надлежног органа;
17. се садржина информације на коју се одговара подудара са садржином информације коју је ауторизовало лице које захтева објављивање одговора;

18. је неистинитост, непотпуност или нетачност преноса информације на коју се одговара безначајна;
19. се одговор односи на информацију саопштену у јавној скупштинској расправи, јавној расправи у неком скупштинском телу или у судском поступку.
- (2) Разлози за необјављивање одговора важе и за необјављивање дела одговора.

Обавештавање о разлогу необјављивања одговора

Члан 110.

Ако се новина објављује, односно радио или телевизијска емисија емитује у размацама дужим од 30 дана, одговорни уредник дужан је да у року од седам дана од дана пријема захтева за објављивање одговора обавести подносиоца захтева о разлогу због кога одбија да објави одговор.

Разлози да суд не нареди објављивање исправке и опозива

Члан 111.

Суд неће наредити одговорном уреднику да објави исправку, односно опозив или део исправке, односно опозива: ако тужилац не докаже да је објављена информација неистинита, непотпуна или нетачно пренета; ако је информација неистинита, непотпуна или нетачно пренета, а суд утврди да не вређа право лица на које се односи; ако постоји неки од разлога за необјављивање наведених у члану 109. став 1. тачке 1, 2, 4. и 6-18 овог закона, који сходно важе за исправку, односно опозив.

XV ДРУГИ ОБЛИЦИ СУДСКЕ ЗАШТИТЕ

Садржина тужбених захтева

Члан 112.

Ако се објављивањем информације, односно записа повређује претпоставка невиности, забрана говора мржње, права и интереси детета, односно малолетника, забрана јавног излагања порнографије, право на достојанство личности, право на аутентичност, односно право на приватност, у складу са одредбама овог закона, тужбом се може захтевати:

1. утврђивање да је објављивањем информације, односно записа повређено право, односно интерес;
2. пропуштање објављивања, као и забрана поновног објављивања информације, односно записа;
3. предају записа, уклањање или уништење објављеног записа (брисање видео записа, брисање аудио записа, уништење негатива, одстрањење из публикација и слично).

Активна легитимација

Члан 113.

(1) Право на подношење тужбе из члана 112. припада лицу које је лично повређено објављивањем информације, односно записа.

(2) Право на подношење тужбе из става 1. овог члана припада и правном лицу чија делатност има за циљ заштиту људских права у случају повреде забране говора мржње и права и интереса детета, односно малолетника.

(3) Ако се информација, односно запис лично односи на одређено лице, правно лице из става 2. овог члана може поднети тужбу само уз пристанак лица на које се информација односи.

Пасивна легитимација

Члан 114.

Захтев из члана 112. овог закона подноси се против одговорног уредника медија у коме је информација, односно запис објављен.

Привремена забрана поновног објављивања информације

Члан 115.

(1) Лице чије би право било повређено објављивањем информације, односно записа из члана 112. овог закона, може захтевати да суд привременом мером, до правноснажног окончања поступка, забрани одговорном уреднику да поново објави информацију, односно запис.

(2) Предлагач мора учинити вероватним да постоји конкретна опасност да ће информација, односно запис бити поново објављен, као и да би се поновним објављивањем информације, односно записа повредило право или интерес из члана 124. овог закона.

(3) Суд о предлогу за одређивање привремене мере мора одлучити без одлагања, а најкасније у року од 48 сати од подношења предлога.

(4) Приговор против одлуке о одређивању привремене мере изјављује се у року од 48 сати од пријема одлуке, а суд о приговору одлучује у року од 48 сати.

Судски пенал

Члан 116.

Уз тужбу из члана 112. тачка 2. и 3. овог закона, као и уз предлог за привремену забрану поновног објављивања информације из члана 115. овог закона, може се захтевати да надлежни суд запрети одговорном уреднику плаћањем примереног новчаног износа тужиоцу за случај да поступи противно одлуци суда.

Примена других одредаба овог закона

Члан 117.

На тужбе из члана 112. овог закона сходно се примењују одредбе чланова 92, 97, 103, 104. став 2. и 105. овог закона.

XVI ИНФОРМАЦИЈА О ИСХОДУ КРИВИЧНОГ ПОСТУПКА

Право на објављивање информације

Члан 118.

(1) Ако је у медију објављена информација да је против одређеног лица покренут кривични поступак, то лице има право, кад се поступак оконча, да од одговорног уредника захтева да, без накнаде, објави информацију о правоснажном обустављању поступка, одбијању оптужбе, односно ослобађању од одговорности.

(2) Ако одговорни уредник не објави информацију о правоснажном обустављању поступка, одбијању оптужбе, односно ослобађању од одговорности, а не постоји неки од разлога за необјављивање одређен овим законом, као и ако информацију објави на непрописан начин, ималац права може против одговорног уредника поднети тужбу за објављивање информације.

Рок за захтев и садржај информације

Члан 119.

(1) Захтев се подноси одговорном уреднику најкасније у року од 30 дана од дана правоснажног окончања кривичног поступка.

(2) Информација чије се објављивање тражи може да садржи само чињенице које се односе на правоснажно окончање поступка, а не и мишљење и коментар поводом првобитне информације.

Рок за објављивање информације

Члан 120.

Информација се објављује у првом броју односно емисији по приспећу захтева за њено објављивање.

Разлози за необјављивање

Члан 121.

Одговорни уредник није дужан да објави информацију, односно део информације, из члана 118. овог закона, ако :

1. објављивање захтева неовлашћено лице;
2. је у истом јавном гласилу већ објављена садржински истоветна, истинита и потпуна информација о окончању кривичног поступка;
3. овлашћено лице у захтеву за објављивање није навело своје име и адресу, односно назив и седиште;
4. у захтеву није означена првобитна информација, а не може се једноставно утврдити на коју се информација односи;
5. информација садржи само мишљење или коментар поводом првобитне информације,
6. је информација или део информације о правоснажном обустављању поступка, одбијању оптужбе, односно ослобађању од одговорности неистинита;

7. је информација непримерене дужине, а подносилац, на захтев одговорног уредника јавног гласила, не примери њену дужину у року од 15 дана од дана достављања захтева;
8. је захтев за објављивање поднет по истеку рока;
9. је садржина информације, односно дела информације таква да би њено објављивање изазвало казнену или грађанско правну одговорност.

Примена других одредаба овог закона

Члан 122.

На објављивање информације о исходу кривичног поступка сходно се примењују одредбе чл. 95, 96, 103. до 105, 107. и 108. овог закона.

XVII НАКНАДА ШТЕТЕ

Право на накнаду штете

Члан 123.

(1) Лице на које се односи информација чије је објављивање у складу са овим законом забрањено, а које због њеног објављивања трпи штету, има право на накнаду материјалне и нематеријалне штете у складу са општим прописима и одредбама овог закона, независно од других средстава правне заштите која том лицу стоје на располагању у складу са одредбама овог закона.

(2) Право на накнаду штете из става 1. овог члана има и лице којем није објављен одговор, исправка или друга информација чије је објављивање наложено одлуком надлежног суда, а које због необјављивања трпи штету.

Одговорност новинара и одговорног уредника

Члан 124.

Новинар, односно одговорни уредник одговара за штету насталу објављивањем информације из члана 123. став 1. овог закона, ако се докаже да је штета настала његовом кривицом.

Објективна одговорност издавача

Члан 125.

Издавач одговара за штету насталу објављивањем информације из члана 123. став 1. овог закона, као и за пропуштање објављивања информације из члана 123. став 2. овог закона, без обзира на кривицу.

Солидарна одговорност

Члан 126.

(1) Новинар, одговорни уредник и издавач солидарно одговарају за штету насталу објављивањем информације из члана 123. став 1. овог закона, као и за пропуштање објављивања информације из члана 123. став 2. овог закона.

(2) Солидарна одговорност из става 1. овог члана не везује се за новинара, главног уредника и издавача другог медија.

Искључење одговорности

Члан 127.

(1) Новинар, одговорни уредник и издавач не одговарају за штету ако је информација:

1. верно пренета из јавне скупштинске расправе или јавне расправе у скупштинском телу;
2. верно пренета из судског поступка, у складу са овим законом;
3. верно пренета са јавног скупа, а новинар је поступао са дужном новинарском пажњом;
4. садржана у документу органа јавне власти на који се примењује закон којим се уређује слободан приступ информацијама од јавног значаја, а јавност има оправдани интерес да за њу зна;
5. објављена у емисији која се емитује уживо, а новинар је поступао са дужном новинарском пажњом

(2) За штету проузроковану објављивањем неистините или непотпуне информације која потиче од државног органа одговара држава, без обзира на кривицу.

Висина накнаде штете

Члан 128.

Приликом одлучивања о висини накнаде штете суд посебно цени:

1. да ли је тужилац покушао да умањи штету коришћењем других средстава правне заштите у складу са одредбама овог закона;
2. да ли је тужени онемогућио тужиоцу да умањи штету објављивањем одговора, исправке или друге информације на основу одлуке надлежног суда.

Рок за тужбу за накнаду штете

Члан 129.

Тужба за накнаду штете подноси се у року од шест месеци од дана објављивања информације из члана 123. став 1, односно од дана када је тужени био дужан да објави информацију из члана 123. став 2. овог закона.

XVIII ПРАВО НА ДЕО ДОБИТИ

Члан 130.

Ако је објављеном информацијом, односно записом повређено лично достојанство, аутентичност, односно приватност лица, повређени има право да од издавача тужбом захтева део добити остварене објављивањем информације, односно записа, сразмерно томе колико је објављивање допринело остварењу добити, независно од других средстава правне заштите која том лицу стоје на располагању у складу са одредбама овог закона.

XIX ОБЈАВЉИВАЊЕ ПРЕСУДЕ

Члан 131.

(1) По захтеву тужиоца у парницама по тужби из чланова 112, 123. и 130. овог закона, суд налаже одговорном уреднику да правноснажну пресуду објави без коментара и без одлагања, о свом трошку, а најкасније у другом наредном броју новине, односно у другој наредној радио или телевизијској емисији од дана када је пресуда постала правноснажна.

(2) На објављивање пресуде из става 1. овог члана сходно се примењују одредбе чл. 104. став 1., 107. и 118.

XX ЗАЈЕДНИЧКЕ ОДРЕДБЕ ПОСТУПКА ПРАВНЕ ЗАШТИТЕ

Надлежност суда

Члан 132.

Тужба у поступку правне заштите на основу чланова 89, 90, 91, 112, 118. став 2, 123. и 130. подноси се вишем суду на чијем подручју се налази седиште издавача.

Хитност поступка

Члан 133.

(1) Поступак у парници по тужби из члана 132. овог закона је хитан.

(2) У парници за објављивање одговора предмет се додељује судији истог или следећег дана по пријему тужбе у суду.

Главна расправа

Члан 134.

(1) У парници по тужби из члана 132. овог закона не заказује се припремно рочиште.

(2) У парници по тужби за објављивање одговора од туженог се не тражи да поднесе одговор на тужбу, а у парницама по осталим тужбама суд налаже туженом да одговори на тужбу у року од осам дана од дана достављања тужбе.

(3) У парници по тужби за објављивање одговора прво рочиште за главну расправу одржаће се у року од осам дана од дана пријема тужбе суду, а у парницама по осталим тужбама у року од 15 дана од дана пријема одговора на тужбу, односно од истека рока за одговор на тужбу.

- (4) У парници по тужби за објављивање одговора рочишта се заказују у размацима који не могу бити дужи од осам дана.
- (5) У позиву тужиоцу назначује се да ће се у случају његовог изостанка са првог или било ког каснијег рочишта сматрати да је тужбу повукао, а у позиву туженом – да се пресуда може донети у случају његовог изостанка са првог рочишта, као и да се у случају његовог изостанка са каснијег рочишта пресуда доноси на основу до тада утврђеног чињеничног стања.
- (6) У парници по тужби из члана 132. овог закона нема мировања поступка.
- (7) У парници по тужби за објављивање одговора повраћај у пређашње стање може се тражити у року од једног дана од престанка изузетних околности, а у року од пет дана од дана пропуштања процесне радње.

Доношење пресуде и пресуда

Члан 135.

- (1) Суд доноси и јавно објављује пресуду одмах по закључењу главне расправе.
- (2) Оверени препис пресуде доставља се странкама у року од три дана од дана доношења пресуде.

Жалба

Члан 136.

- (1) Против пресуде странке могу изјавити жалбу у року од осам дана од дана достављања преписа пресуде.
- (2) Жалба се доставља противној страни на одговор без одлагања, а најдоцније у року од три дана од дана пријема жалбе.
- (3) Рок за одговор на жалбу износи три дана од дана пријема.
- (4) У парници по тужби за објављивање одговора жалба се не доставља противној страни на одговор.
- (5) У парници по тужби за објављивања одговора не примењују се одредбе о предаји поднеска телеграфским путем, предвиђене законом којим се уређује парнични поступак.
- (6) Благовремену и дозвољену жалбу, заједно са свим списима, првостепени суд доставља другостепеном суду у року од пет дана од дана пријема одговора на жалбу, односно по истеку рока за одговор на жалбу, а ако се ради о парници по тужби за објављивање одговора, у року од два дана од дана пријема жалбе.
- (7) Другостепени суд одлучује о жалби у року од осам дана од дана пријема жалбе са списима, односно у року од пет дана од дана пријема жалбе са списима ако се ради о парници по тужби за објављивање одговора.

Ревизија

Члан 137.

- (1) Ревизија је дозвољена против другостепене пресуде ако је тужбени захтев одбијен, а изјављује се у року од 15 дана од дана достављања другостепене пресуде.
- (2) У парници по тужби за накнаду штете и по тужби за остваривање права на део добити ревизију из става 1. овог члана могу изјавити и тужилац и тужени.

(3) Против пресуде другостепеног суда у парници по тужби за објављивање одговора не може се изјавити ревизија.

Достављање правноснажне пресуде издавачу

Члан 138.

Ако издавач није био обухваћена тужбом из члана 132. овог закона, оверени препис правноснажне пресуде доставља се истовремено и издавачу.

Промена одговорног уредника

Члан 139.

(1) Ако се после подношења тужбе промени одговорни уредник, а тужилац не преиначи тужбу до закључења главне расправе, суд одбацује тужбу.

(2) За преиначење тужбе из става 1. овог члана није потребан пристанак ни првобитно туженог ни новог одговорног уредника.

(3) До закључења главне расправе тужилац може преиначити садржину тужбеног захтева без пристанка туженог.

(4) Суд неће дозволити преиначење ако утврди да се њиме злоупотребљавају процесна овлашћења, а нарочито ако је дошло до већег броја преиначења, о чему суд доноси посебно решење против кога је дозвољена посебна жалба.

(5) Ако се одговорни уредник промени после доношења правноснажне пресуде, обавезе утврђене у пресуди прелазе на новог одговорног уредника, осим ако се ради о пресуди донетој по тужби за накнаду штете.

Последица прокорачења рокова

Члан 140.

(1) Ако суд прекорачи рокове из члана 134, став 3-4, члана 135, став 2, члана 136. став 6-7 овог закона, председник суда, на предлог тужиоца, без одлагања додељује предмет у рад другом већу.

(2) Радње које је предузело веће коме је предмет првобитно додељен у рад и радње странака које су пред тим већем предузете остају у важности и не морају се понављати.

Трошкови поступка

Члан 141.

Тужени сноси трошкове поступка по тужби из чланова 89, 90, 91, 112. и 118. став 2, и ако је објављивањем одговора, исправке, опозива или на други начин отклонио стање повреде права тужиоца пре окончања поступка.

Примена правила парничног поступка

Члан 142.

Ако овим законом није другачије одређено, у парницама по тужби из члана 132. овог закона сходно се примењују одредбе закона којима се уређује парнични поступак.

XXI НАДЗОР

Члан 143.

(1) Надзор над спровођењем овог закона врши републички орган јавне управе надлежан за послове јавног информисања, а на територији аутономне покрајине, покрајински орган управе надлежан за послове јавног информисања.

(2) Надзор над радом Агенције за привредне регистре у поступку регистрације јавних гласила, које је уређено овим законом, врши републички орган јавне управе надлежан за послове јавног информисања.

XXII КАЗНЕНЕ ОДРЕДБЕ

Привредни преступ

Члан 144.

(1) Новчаном казном од 100.000,00 динара до 1.000.000,00 динара казниће се за привредни преступ лице које се бави дистрибуцијом медија које одбије да дистрибуира медиј без оправданог комерцијалног разлога, односно за дистрибуцију постави услове супротне тржишним принципима (члан 63).

(2) За привредни преступ из става 1. овог члана, новчаном казном од 10.000,00 до 200.000,00 динара, казниће се и одговорно лице у правном лицу које је дистрибутер медија.

(3) Новчаном казном од 20.000,00 до 400.000,00 динара казниће се за прекршај дистрибутер – предузетник који одбије да дистрибуира медиј без оправданог комерцијалног разлога или који за дистрибуцију медија постави услове супротне тржишним принципима (члан 63).

Прекршаји

Члан 145.

Новчаном казном од 10.000,00 до 200.000,00 динара казниће се за прекршај одговорно лице у органу јавне власти који повреди слободу прикупљања, објављивања и примања информација злоупотребом службеног положаја или јавног овлашћења (члан 4, став 5).

Члан 146.

(1) Новчаном казном од 100.000,00 до 1.000.000,00 динара казниће се за прекршај издавач ако:

1. медиј изда без импресума прописане садржине или импресум не објави на прописан начин (чланови 32-34);
2. у року од 15 дана од дана издавања медија не поднесе регистрациону пријаву (члан 41, став 1);
3. је за одговорног уредника именовано лице које ужива имунитет од одговорности, односно лице које нема пребивалиште на територији Републике Србије (члан 53, ставови 3-4);
4. не испуњава обавезу чувања записа (члан 73);
5. не стави медијски запис на увид или не изради копију у складу са одредбама овог закона (чланови 74-76).

(2) За прекршај из става 1. и 2. овог члана, новчаном казном од 10.000,00 до 200.000,00 динара, казниће се и одговорно лице издавача.

Члан 147.

Новчаном казном од 30.000,00 до 200.000,00 динара казниће се за прекршај одговорни уредник медија:

1. ако се у објављеној информацији неко означи учиниоцем каквог кажњивог дела, односно огласи кривим или одговорним пре правноснажности одлуке суда или другог надлежног органа (члан 78);
2. ако садржај медија који може угрозити развој малолетника није јасно и видно означен, односно ако је малолетник учињен препознатљивим у објављеној информацији која је подесна да повреди његово право или интерес (члан 83, став 2. и члан 86 став 2).

Члан 148.

(1) Новчаном казном од 30.000,00 до 200.000,00 динара казниће се за прекршај правно лице-дистрибутер медија, који на начин доступан малолетницима јавно изложи штампану ствар са порнографским садржајем, односно штампану ствар која на насловној страни или на последњој страни садржи порнографију и која нема видно упозорење да садржи порнографију, као и упозорење да није намењена малолетницима (члан 83, став 2).

(2) Новчаном казном од 3.000,00 до 20.000,00 динара, за прекршај из става 1. овог члана, казниће се предузетник који је дистрибутер медија.

(3) Новчаном казном од 3.000,00 до 20.000,00 динара, за прекршај из става 1. овог члана, казниће се и одговорно лице у правном лицу које је дистрибутер медија.

Члан 149.

Новчаном казном од 100.000,00 до 1.000.000,00 динара казниће се за прекршај физичко лице које издаје новине или пружа услуге радио и/или телевизијског програма, а да није основало издавача (члан 30, став 1).

Члан 150.

Новчаном казном од 100.000,00 до 1.000.000,00 динара казниће се за прекршај одговорно лице у органу јавне власти и правном лицу које је у претежном делу у државној својини или које се у целини или претежним делом финансира из јавних прихода ако суфинансира пројекте или на други начин помаже издавача медија који није регистрован, односно ако се оглашава или користи друге услуге медија који није регистрован (члан 48, став 1. и 2).

Члан 151.

Новчаном казном од 50.000,00 до 100.000,00 динара казниће се за прекршај одговорно лице издавача које не поднесе иницијативу за покретање поступка приватизације (члан 154, став 4).

XXIII ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 152.

Издавачи су дужни да своју организацију и опште акте ускладе са одредбама овог закона у року од 90 дана од дана његовог ступања на снагу.

Члан 153.

(1) Министарство надлежно за послове информисања прописује образац регистрационе пријаве из члана 42, став 2. овог закона, у року од 45 дана од дана ступања на снагу овог закона.

(2) Ако је медиј већ основан на дан ступања на снагу овог закона, издавач је дужан да регистрациону пријаву из члана 41, став 1. поднесе у року од 30 дана од дана ступања на снагу овог закона.

Члан 154.

(1) Издавач кога је непосредно или посредно основала Република, аутономна покрајина и јединица локалне самоуправе, као и установа, предузеће и друго правно лице које је у претежном делу у државној својини или које се у целини или претежним делом финансира из јавних прихода, на кога се не примењују одредбе члана 30, ставови 5-7, престаје са радом 31.12.2014. године.

(2) Државни капитал издавача и његовог оснивача приватизује се продајом или преносом капитала без накнаде, у складу са прописом којим се уређује приватизација.

(3) Одговорно лице издавача из става 2. овог члана подноси иницијативу за покретање поступка приватизације у року од 30 дана од дана ступања овог закона на снагу.

(4) Одлука о моделу приватизације доноси се у року од 90 дана од дана подношења иницијативе из става 4. овог члана.

(5) Чланови 15-26 овог закона почињу да се примењују од 01.01.2014. године, на основу принципа пуне тржишне равноправности медијских организација и општих законских правила о државној помоћи и заштити конкуренције, као и одредби закључених и преузетих међународних споразума.

(6) Издавачи из става 1. овог члана имају право учешћа на конкурсима из члана 16. став 1. овог закона који се расписује у току 2013. године.

(7) У току 2013. године конкурс из члана 17. став 1. и 2. овог закона расписује се најкасније до 15. септембра.

(8) Министарство надлежно за послове информисања дужно је да у року од 45 дана од дана ступања на снагу овог закона донесе подзаконски акт предвиђен чланом 26. и 60. овог закона.

(10) Орган аутономне покрајине, односно јединице локалне самоуправе надлежан за послове информисања дужан је да у року од 45 дана од дана ступања на снагу овог закона донесе подзаконски акт предвиђен чланом 26. овог закона.

Члан 155.

(1) Даном ступања на снагу овог закона престају да важе одредбе Закона о јавном информисању („Службени гласник РС”, бр. 43/03, 61/05, 71/09, 89/10-УС и 41/11-УС) као и одредбе Закона о уношењу и растурању иностраних средстава јавног информисања и о иностраној информативној делатности у Југославији („Службени лист СФРЈ”, бр. 39/74 и 74/87 и „Службени лист СРЈ”, бр. 24/94 и 28/96) којима се уређује положај иностраних информативних установа и представника иностраних средстава информисања.

(2) Даном ступања на снагу овог закона престају да важе одредбе члана 20. став 1. тачка 34) Закона о локалној самоуправи („Службени гласник РС”, број 129/07) у делу који гласи „оснива телевизијске и радио-станице ради извештавања на језику националних мањина који није у службеној употреби, као и ради извештавања на језику националних мањина који није у службеној употреби, када такво извештавање представља достигнути ниво мањинских права“, одредба члана 8. став 2. тачка 5) Закона о главном граду („Службени гласник РС”, број 129/07), одредба члана 19. Закона о националним саветима националних мањина („Службени гласник РС”, број 72/09) и то став 1. у делу који гласи „обављање новинско-издавачке и радио-телевизијске делатности“, и став 2. , одредба члана 24. став 1. тачка 3) Закона о националним саветима националних мањина и члан 17. став 2. Закона о заштити права и слобода националних мањина („Службени лист СРЈ”, број 11/02, „Службени лист СЦГ”, број 1/03 и „Службени гласник РС”, број 72/09) у делу који гласи „а може да оснива и посебне радио и телевизијске станице које би емитовале програме на језицима националних мањина“, одредбе члана 3. став 3. у делу који гласи „јавног информисања“ и члан 3. став 4. Закона о јавним службама („Службени гласник РС”, бр. 42/91, 71/94 и 79/05).

(3) Закон о Јавном предузећу Новинска агенција Танјуг („Службени лист СРЈ”, број 11/95), Закон о оснивању Јавног предузећа за новинско издавачку делатност „Панорама“ („Службени гласник РС”, број 80/92) и Одлука о оснивању јавног предузећа за унапређивање и развој информисања путем електронских медија на српском језику на територији АП Косово и Метохија „Мрежа Мост“ („Службени гласник РС”, број 80/10) престају да важе 31. 12. 2014.

Члан 156.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ ЗАКОНА О ЈАВНОМ ИНФОРМИСАЊУ И МЕДИЈИМА

1. УСТАВНИ ОСНОВ

Уставни основ за доношење Закона о младима садржан је у члану 97. тачка 10. Устава Републике Србије где је прописано да Република Србија уређује и обезбеђује „...систем јавног информисања...“ .

2. РАЗЛОЗИ И ЦИЉЕВИ ДОНОШЕЊА ЗАКОНА О ЈАВНОМ ИНФОРМИСАЊУ И МЕДИЈИМА

Систем јавног информисања у свакој земљи има посебан значај, јер се законским правилима жели обезбедити и заштити слободно изношење, примање и размена информација, ставова и мишљења путем медија у циљу унапређивања вредности демократског друштва, спречавања сукоба и очувања друштвеног мира, достизања истине и омогућавања слободног развоја личности како новинара и других медијских посленика, тако и примаоца информација. Ова карактеристика и специфичност области јавног информисања, и посебно улога коју у њој медији имају, захтева континуирано праћење стања у њој и перманентно унапређивање и усклађивање законског оквира са стандардима садржаним у међународним документима, нарочиту документима Европске уније, Савета Европе и Уједињених нација, али и са стандардима произашлих из праксе појединих наднационалних механизма заштите људских права, нарочито Европског суда за људска права. Реч је о области која је у свету али и код нас веома динамична и у сталном и перманентном развоју, а на коју огроман утицај имају и различита техничко-технолошка достигнућа.

До сада важећи Закона о јавном информисању („Службени гласник РС”, бр. 43/03, 61/05, 71/09, 89/10-УС и 41/11-УС), донет је 2003. године, значи пре тачно 10 година. Као најопштији закон у области јавног информисања и медија, овај закон је у највећој мери кореспондирао са тадашњим међународним стандардима поменутих међунаордних организација. Међутим, ови стандарди су у међувремену унапређени, пракса спровођења закона показала је одређене недостатке и некохерентности, поједине посебне области јавног информисања биле су регулисане другим законима, те је настала неопходност и потреба да овај закон буде замењен новим, који ће поново „ухватити корак“ са новим временом.

Потреба за темељним рedefинисањем и унапређењем система јавног информисања, па самим тим и Закона о јавном информисању као основног закона у овој области, јасно је уочена у Стратегији развоја система јавног информисања у Републици Србији до 2016. године, коју је Влада Републике Србије усвојила 28.09.2011. године („Службени гласник РС“ бр. 65/2011). Доношење ове Стратегије био је један од кључних услова да Република Србија, 1.03.2012. године стекне статус кандидата за чланство у Европску унију. У Акционом плану за спровођење Стратегије, као прва активност за чије је извршење био предвиђен рок од 18 месеци, предвиђено је утврђивање предлога закона којим се регулише област јавног информисања. У складу са обавезама која проистичу из Акционог плана овај рок је испоштован, чиме је још једном исказано снажно опредељење Републике Србије да област јавног информисања уреди у складу са највишим европским стандардима и даље настави пут европских интеграција.

При конципирању предложених решења, у предложеном Закону се пошло од следећих циљева:

1. неопходности нормативног регулисања и одређивања јавног интереса у области јавног информисања ради остваривања права јавности да буде обавештена;
2. стварања услова за слободан развој независних, професионалних медија и медијског система који треба да омогући најшире задовољавање потреба грађана Републике Србије без дискриминације за информацијама и садржајма из свих области друштвеног живота (политике, привреде, културе, уметности, образовања, спорта итд);
3. дефинисање конзистентног и транспарентног система финансирања у области јавног информисања из јавних прихода (буџет) са различитих нивоа јавних власти, кроз прелазак на систем пројектног финансирања медија и других субјеката у овој области и успостављање контроле трошења на тај начин добијених средстава;
4. успостављање оквира који гарантује слободан проток идеја, информација и мишљења, без мешања држава на начин који би представљао неоправдано ограничавање слободе изражавања и јавног информисања;
5. повлачење државе из оснивачких права над медијима осим у за то посебно утврђеним случајевима;
6. регулисање положаја уредника, заштита права новинара и подстицање новинарског удруживања;
7. стварање услова за остваривање транспарентности медија и медијског плурализма;
8. успостављање Регистра медија;
9. спречавање недозвољеног обједињавања у области јавног информисања;
10. регулисање статуса и положаја представника иностраних медија (страног дописништва, дописника иностраних медија);
11. стварање услова за остваривање слободе дистрибуције медија;
12. обезбеђење остваривања посебних права и обавеза у јавном информисању;
13. спречавање злоупотреба у вези са објављивањем информација о личности и стварање и унапређивање „меких“ механизма за отклањање повреде права (опозив, одговор, исправка);
14. обезбеди услове за адекватну судску заштиту у случају повреде личних права.

3. ОБЈАШЊЕЊЕ ОСНОВНИХ ПРАВНИХ ИНСТИТУТА И ПОЈЕДИНАЧНИХ РЕШЕЊА

І. УВОДНЕ ОДРЕДБЕ (чл. 1–3)

Уводне одредбе у предложеном Закону одређују начин остваривања јавног информисања, као и циљ и предмет законског регулисања ове области која има нарочити значај за успостављање и развој демократских процеса у сваком друштву, а посебно у земљама у транзицији. Чланом 1. предложеног Закона, утврђено је да се јавно информисање остварује путем медија. У члану 2. предложеног закона, набројани су посебне циљеве правне регулативе у области јавног информисања. Овим чланом је утврђено да се законским правилима на првом месту жели обезбедити и заштити слободно изношење, примање и размена информација, ставова и мишљења путем медија у циљу унапређивања вредности демократског друштва, спречавања сукоба и очувања друштвеног мира, истинитог, благовременог, веродостојног и потпуног

информисања и омогућавања слободног развоја личности, како новинара и других медијских посленика, тако и примаоца информација.

Одредба члана 3. предложеног Закона, посвећена је ближем одређивању предмета закона. У том смислу се каже да се законским одредбама уређује слобода јавног информисања као централни правни институт овог правног режима, али и ближе одређују саставни делови, односно аспекти ове слободе, и то: слобода прикупљања, објављивања и примања информација, слобода формирања и изражавања ставова и мишљења, слобода штампања и дистрибуције новина и слобода производње, пружања и емитовања аудио и аудио-визуелних медијских услуга, слобода ширења информација путем интернета и на другим платформама, као и слободу издавања медија и обављања делатности јавног информисања. На овај начин, законским одредбама покривају се сви појединачно одређени аспекти слободе јавног информисања, од слободе стварања и дистрибуције медијских садржаја, до обезбеђивања услова за слободно издавање јавних гласила и обављање делатности у оквиру система јавног информисања. Предложеним законом уређују се и начела јавног информисања, јавни интерес у јавном информисању, обезбеђивање и расподела средстава за остваривање јавног интереса, импресум, скраћени импресум и идентификација, јавност података о медијима и регистар, обједињавање у области јавног информисања, положај уредника и новинара, професионалних удружења новинара и представника страних медија, дистрибуција медија и медијских садржаја, привремено чување и увид у медијски запис, посебна права и обавезе у јавном информисању, информације о личности, средства и поступци правне заштите, надзор над применом одредаба закона, као и казнене одредбе.

II. НАЧЕЛА ЈАВНОГ ИНФОРМИСАЊА (чл. 4–11)

Одредбе овог поглавља Предлога закона, стварају општи правни оквир за уживање појединих аспеката слободе јавног информисања. Њима се на начелан, односно принципијелан начин, успостављају темељни правни стандарди у овој области. Начелне одредбе истовремено представљају и рефлексију највиших принципа слободе штампе који су изграђени у току развоја модерних демократских друштава, а посебно међународног права.

Прво начело (чл. 4) јесте оно које се односи на гаранције слободе јавног информисања, а на првом месту забрана цензуре јер се цензура као институт, у данашње време сматра потпуно неприхватљивом у демократском друштву. Даље, и компатибилно са забраном цензуре, ово начелно правило обухвата такође и забрану дискриминације медија, новинара и других медијских посленика, као и других лица, међу којима су и они којима су информације намењене, и то према њиховим политичким уверењима или другом личном својству. Осим дискриминације, у оквиру одредби о слободи јавног информисања посебно се забрањују акти који су усмерени на угрожавање слободног протока информација у медијима, као што је вршење притиска, претња или уцењивање уредника, новинара и извора информације. Посебна пажња се такође посвећује кажњавању за акте насиља над новинарима, а затим се каже да се слобода јавног информисања не сме повређивати злоупотребом службеног положаја и јавних овлашћења, својинских и других права, као и утицајем и контролом над средствима за штампање и дистрибуцију новина или мрежама електронских комуникација које се користе за дистрибуцију медијских садржаја.

Друго начело (чл. 5) везује се за остваривање интереса јавности да буде обавештена о јавним стварима. Принципијелно одређено и историјски уобличено, постоји претпоставка о томе да медији објављују информације о оним стварима о

којима људи имају интерес да знају. Због тога овим начелом утврђује да се у медијима слободно објављују информације и изражавају ставови и мишљења о појавама, догађајима и личностима о којима јавност има оправдани интерес да зна, без обзира на начин прибављања информација, а да са друге стране свако има право да дође до информација, односно буде обавештен о стварима од интереса за јавност.

Треће начело (чл. 6) је комплементарно претходном и оно говори о положају носиоца јавних, односно политичких функција. Да би се осигурала несметана комуникација између грађана и политичара, као и оних који се налазе на државним функцијама, односно функцијама власти, и то у циљу јавне контроле њиховог рада, предвиђене су одредбе о томе да је заштићена сфера приватности и других личних права ових лица сужена у односу на сферу заштите оних лица која не обављају јавну, односно политичку функцију. У том смислу се у члану 6. Предлога, непосредно каже да је носиоцима јавних функција право на заштиту приватности сужено, ако се ради о информацијама везаним за обављање њихових функција, односно да су дужни да трпе критику која се односи на њихов рад, и то без обзира на то да ли се осећају лично повређенима изношењем таквих оцена.

Осим гаранција слободе прикупљања, објављивања и примања информација, начелне одредбе садрже и правила којима се намећу и одређене обавезе медијским посленицима. Реч је о познатој обавези новинарске пажње, која се односи на све медијске посленике (чл. 7). Уредник и новинар дужни су да са пажњом примереном околностима, а пре објављивања информације о некој појави, догађају или личности, провере њено порекло, истинитост и потпуност. Такође, обавеза новинарске пажње подразумева и посебне обавезе уредника и новинара у процесу преношења информација, односно дужност да преузете информације, ставове и мишљења пренесу веродостојно и потпуно, као и дужност да наведу назив другог јавног гласила из кога преузимају информације које објављују.

Посебна пак обавеза из члана 8 предложеног Закона, односи се за посебне категорије медија - установе јавних медијских сервиса и друге медије који пружају услуге по начелима јавних медијских сервиса. Овим медијима у којима доминира јавни интерес обезбеђивања доступности информација, намеће се обавеза да о појавама, догађајима и личностима извештавају правовремено и непристрасно, да омогуће изражавање свих ставова и мишљења која су заступљена у заједници, да у духу толеранције, подстичу расправу о свим темама од интереса за јавност, да производе разноврсне програмске садржаје и теже највишем нивоу квалитета услуга.

У вези са посебним правима издавача медија и обезбеђивања фер тржишне утакмице у области медија, члан 9. предложеног Закона садржи две групе правних правила. Једна се односе на права издавача и њима се потврђује да су право издавања и друга права оснивача медија неповредива и да су сви дужни да ова права поштују, као и да се гарантује право издавања медија свим физичким и правним лицима, домаћим и страним. Друга група правила се односи на обезбеђивање несметаног функционисања тржишта у области медија, те се у њима наводи да се забрањује сваки вид монопола у јавном информисању, а посебно у вези са издавањем и дистрибуцијом медија, а затим се непосредно каже да се подаци о издвачу и природи и обиму издавачких права над медијем уписују у регистар медија и да су они доступни јавности.

Начелним одредбама предложеног Закона се такође гарантују и посебна права појединих категорија лица у области јавног информисања. Тако се у члану 10. Закона изричито каже да припадници националних мањина и етничких заједница, као и особе са инвалидитетом, остварују своје интересе у овој области ангажовањем средстава које стоје на располагању Републици, аутономној покрајини и јединици локалне самоуправе, и то у циљу информисања на матерњем језику и неговања сопствене

културе и идентитета, кад се ради о националним мањинама и етничким заједницама, односно у циљу објављивања информација на знаковном језику или брајевом писму кад се ради о особама са оштећењем слуха и особама које не виде.

Најзад, у члану 11. предложеног Закона, прописују се правила тумачења и примене законских норми. На првом месту, принципијелно се забрањује тумачење и примена законских норми на начин који би довео до укидања слобода јавног информисања или до њеног ограничења у мери која је већа од прописане. На другом месту, примена и тумачење Закона непосредно се доводи у везу са праксом примене Европске конвенције о заштити људских права и основних слобода, те се каже да законске одредбе примењују и тумаче не само у складу са конвенцијским правилима, већ и у складу са одлукама Европског суда за људска права.

III. ЈАВНИ ИНТЕРЕС У ЈАВНОМ ИНФОРМИСАЊУ (чл. 12–14)

Једна од кључних циљева Стратегије развоја система јавног информисања Републици Србији до 2016. године (у даљем тексту: Стратегија) је утврђивање јавног интереса у области јавног информисања. Јавни интерес у овој области представља остваривање права јавности да буде информисана, и он се остварује путем медија. Слободан развој независних, професионалних медија и медијског система треба да омогући најшире задовољавање потребе грађана Републике Србије, без дискриминације, за информацијама и садржајима из свих области живота: политике, привреде, културе, уметности, образовања, екологије, спорта, разоноде и др. У јавном интересу је да се обезбеде разноврсни и квалитетни медијски садржаји за све појединце и друштвене групе: професионалне, старосне, образовне, као и све мањинске групе: етничке, религијске, језичке, односно групе са посебним потребама и др.

У предложеним одредбама овог поглавља, таксативно су набројане активности, које се сматрају активностима од јавног интереса у области јавног информисања за Републику Србију, аутономну покрајину и јединицу локалне самоуправе, а које захтевају активну (буџетску) помоћ из републичког, покрајинског и буџета јединица локалне самоуправе. Ова помоћ се обезбеђује кроз реализацију пројеката производње медијских садржаја и пројеката помоћи у организовању и учешћу на стручним, научним и пригодним скуповима.

Предложеним одредбама утврђене су и таксативно набројане мере за унапређивање система јавног информисања које предузимају Република Србија, аутономна покрајина, односно јединице локалне самоуправе, у циљу остваривања јавног интереса у области јавног информисања.

IV. ОБЕЗБЕЂИВАЊЕ И РАСПОДЕЛА СРЕДСТАВА ЗА ОСТВАРИВАЊЕ ЈАВНОГ ИНТЕРЕСА (чл. 15–26)

Кроз ово поглавље предложеног Закона, а у складу са захтевима Стратегије, утврђен је законски оквир о додели државне помоћи којом је обухваћена области јавног информисања. Она укључује и прелазак са директног буџетског финансирања појединих медија, на систем пројектног, конкурсног финансирања, за све медије, односно издаваче медија који су уписани у регистар медија, затим правна лица, односно предузетнике који су регистровани за производњу медијских садржаја, као и друга правних лица односно предузетника. Значи, пројектно финансирање којим се обезбеђује остваривање јавног интереса у области јавног информисања, јесте „отворено“ не само за осниваче регистрованих медија, већ и за све друге поменуте субјекте, што је логично решење с обзиром да остваривању јавног интереса у области

јавног информисања, у нпр. производњи медијског садржаја, значајно могу да допринесу и независне продукције, удружења грађана као и други субјекти који нису оснивачи медија.

У предложеним одредбама, предвиђена је и веома ограничена могућност директног финансирања, јер су средства намењена за непосредно додељивање ограничена на 5% од укупно обезбеђених и расподељених средстава за остваривање јавног интереса у области јавног информисања у једној календарској години, и то само из разлога хитности, ако носилац пројекта, без сопствене одговорности у роковима расписаним јавним конкурсом није могао да поднесе пријаву на конкурс, односно у којима у поступку који подразумева јавни конкурс средства нису могла бити благовремено распоређена. Ова средства, могу се распоредити одлуком руководиоца органа јавне власти која се доноси без спровођења јавног конкурса, у износу који прописима који регулишу јавне набавке, утврђен на нивоу доње границе за спровођење поступка јавне набавке мале вредности.

У наставку овог поглавља, детаљно је утврђена процедура односно поступак доделе средстава државне помоћи. Поступак започиње расписивањем конкурса од стране министарства надлежног за послове јавног информисања, односно органа јавне власти надлежног за послове јавног информисања аутономне покрајине и јединица локалне самоуправе. Конкурс мора бити расписан најмање једном годишње. Затим је утврђена садржина конкурса, услови за учешће на конкурс (укључујући и посебна правила у вези са суфинансирањем пројеката), критеријуми за оцену пријаве на конкурс, конкурсној комисији, одлуци о расподели средстава, обавезни извештавања о спроведеним активностима и др.

V. МЕДИЈИ (чл. 27–31)

По први пут, у овом поглављу, у предложеним одредбама је дефинисан појам медиј, чиме је напуштен досадашњи традиционална али и превазиђени и архаични појам „јавно гласило“. Израз „медиј“ у савременом свету постао је временом глобални појам, препознатљив у свим деловима света без обзира на говорно поручје, а већ више деценија је одомаћен и фактички и правно прихаћен (нпр. Устав Републике Србије у члану 50 - Слобода медија) у свакодневној, па и службеној употреби у Републици Србији. У смислу овог закона, медиј је средство јавног обавештавања које помоћу речи, слике односно звука објављује уреднички обликоване информације, ставове и мишљења и друге садржаје намењене јавној дистрибуцији и неодређеном броју корисника. Под медијем се у смислу овог закона нарочито подразумевају дневне и периодичне новине, радио програм и телевизијски програм, новинска агенција и електронско издање ових медија, као и самостално електронско издање које се дистрибуира путем интернета и других мрежа електронских комуникација.

Законским текстом је такође ближе појашњено да се свака новина са посебним називом сматра посебним штампаним медијем, сваки појединачни радио или телевизијски програм - једним медијем без обзира на начин дистрибуције, те да сваки сервис новинске агенције који се посебно дистрибуира сматра посебним агенцијским медијем. Посебним медијем сматрају се и електронска издања претходно наведених медија. Медиј нема својство правног лица.

У овом поглављу, извршена је и негативна енумерација, тачније утврђен је детаљан списак шта није „медиј“ (књига, филм, носач аудио и аудио-визуелног садржаја, научни и стручни часопис, интернет претраживачи и агрегатори и др). На овај

начин, прецизним дефинисањем појма „медиј“ као и шта овај појам не обухвата, спречава се потенцијална могућност да се у пракси појаве његова различита тумачења.

У истом поглављу затим је прецизиран и потврђен слободан приступ медијском тржишту, тако што је предвиђено да свако домаће или страно физичко или правно лице (уз ограничења која се односе на државу и други јавно-правни ентитет), може бити оснивач правног лица који издаје медиј (сам медиј нема статус правног лица).

Законом је јасно дефинисано право издавача, као право на утврђивање и спровођење уређивачке концепције медија. Издавач медија ово право може пренети (законска одредба изричито прецизира да је ово право у правном промету). Дакле, према предложеним решењима правна лица која се баве делатношћу јавног информисања оснивају се као и свако друго правно лице које се бави било којом другом делатношћу, у складу са општим прописима, а без икакве претходне или накнадне сагласности или одобрења било ког државног органа који се бави питањем јавног информисања. Специфичан законски режим постоји само за електронске медије, код којих је, у складу са посебним законом који уређује ову област, почетак производње и емитовања програма условљен претходним добијањем дозволе за емитовање програма.

Једно од кључних питања даљег развоја медијског система обухваћеног Стратегијом развоја система јавног информисања до 2016. године је питање повлачења државе из власништва над медијима, односно, спречавања могућности, уз одређене изузетке, да држава односно други јавно-правни ентитет буду оснивачи медија.

Зато је у законској одредби која се односи на издавача медија предложено, да се ради спречавања евентуалних монопола и ограничења у остваривању слободе јавног информисања, издавачи медија, ни непосредно ни посредно, не могу бити Република, аутономна покрајина и јединица локалне самоуправе, као ни установа, предузеће и друго правно лице које је у претежном делу у државној својини или које се у целини или претежним делом финансира из јавних прихода уз следеће изузетке:

(1) када је реч о установама које пружају аудио и аудио-визуелне услуге јавног медијског сервиса у складу са одредбама посебног закона;

(2) када је реч о медијима који се оснивају на језику националне мањине, у којем се као издавач медија, сходно одредбама посебног закона појављује национални савет националне мањине;

(3) када је Република издавач медија за потребе информисања становништва на подручју аутономне покрајине Косово и Метохија и

(4) када се као издавач медија појављује Универзитет чији је оснивач Република односно аутономна покрајина, а чији циљ јесте информисање и обука студената.

Како би се спречио било какав недозвољени утицај на медије чији су издавачи национални савети националних мањина односно Републике на медиј који издаје за потребе информисања становништва на подручју АП Косово и Метохија, овом законском одредбом је утврђено да се они оснивају као установе или фондације, те да се актом о оснивању и статутом установе односно фондације посебно уређују начин избора и именовања органа управљања установом/фондацијом и одговорног уредника таквог медија, при чему већину чланова управног одбора установе/фондације мора да чине независни чланови и чланови из реда запослених.

VI. ИМПРЕСУМ, СКРАЋЕНИ ИМПРЕСУМ И ИДЕНТИФИКАЦИЈА

(чл. 32–34)

Предложеним одредбама је као једна од битних обавеза у односу на сваки медиј прописана обавеза обавезног објављивање импресума и скраћеног импресума медија,

односно основних података на основу којих се медиј идентификује. За радио и телевизијске програме, утврђена је и обавеза идентификације. У овом одељку, посебно је разрађен и садржај импресума новина, давалаца аудио-визуелних медијских услуга и новинских агенција, затим садржај скраћеног импресума и идентификације и начин објављивања импресума, скраћеног импресума и идентификације у новинама, телевизијском и радио програму као и импресума новинске агенције.

VII. ЈАВНОСТ ПОДАТАКА О МЕДИЈИМА И РЕГИСТАР (чл. 35–48)

Предложеним одредбама је установљен регистар медија. Упис у регистар, у складу са овим законом, односи се на новине и сервисе новинских агенција. Подаци о радио и телевизијским програмима воде се у складу са одредбама закона којим се уређују електронски медији, и не уписују се у регистар медија. Регистар медија води Агенција за привредне регистре, Регистрација се врши без накнаде. Регистар медија је јавна, јединствена, електронска база података који су предмет регистрације у складу са овим законом. Свако има право увида у податке који се воде у Регистру медија у складу са законом којим се регулише поступак регистрације у Агенцији за привредне регистре. Сврха регистра је да омогући читаоцима, слушаоцима и гласаоцима да изграде сопствено мишљење о веродостојности и поузданости информација, ставова и мишљења објављених у медијима с обзиром на имаоце оснивачких и управљачких права у издавачу; сагледавање нивоа могућег утицаја медија на јавно мњење; утврђивање и спречавање недозвољеног обједињавања оснивачких и управљачких права у области јавног информисања и спровођење научних и стручних истраживања.

У овом поглављу су такође прецизно прописани подаци који су предмет регистрације, поступак, надлежност и рок за регистрацију, објављивање и достављање података, као и последице неуписивања и брисања из регистра.

VIII. ОБЈЕДИЊАВАЊЕ У ОБЛАСТИ ЈАВНОГ ИНФОРМИСАЊА (чл. 49–52)

У поглављу предложеног Закона који носи назив Обједињавање у области јавног информисања, садржане су одредбе о медијској концентрацији. Обједињавање у области јавног информисања односно медијска концентрација није *a priori* недозвољена, али подлеже одређеним ограничењима.

Предложеном законском одредбом најпре су утврђени начини обједињавања, У том смислу, обједињавање медија и организација у области јавног информисања настаје ако: (1) један издвач стекне издавачка права на медију другог издавача и (2) дође до стицања оснивачких или управљачких права у односу између издавача и организације која се бави дистрибуцијом медијских садржаја односно организације која се бави закупуљивањем и дистрибуцијом огласа за медије. У предложеним законским одредбама које затим следе, утврђени су случајеви у којима се, услед прекомерног обједињавања, забрањује тзв. „медијска концентрација, ради спречавања или јачања претежног утицаја којим се угрожава остваривање јавног интереса у области јавног информисања, значајно угрожава медијски плурализам и разноврсност медијске понуде, као и разноликост медијских садржаја.

Недозвољено обједињавање ће постојати у случају: (1) обједињавања оснивачких права на две или више дневних новина различитих издавача које објављују информације из свих области друштвеног живота, чији тираж прелази 50% од укупно продатог или на други начин реализованог тиража дневних новина на подручју

Републике Србије у периоду од једне календарске године; (2) обједињавања оснивачких, односно управљачких права у две или више издавача, које пружају аудио, односно аудиовизуелне медијске услуге, чији удео у слушаности, односно гледаности прелази 35% од укупне слушаности, односно гледаности у зони покривања у периоду од једне календарске године.

Ради спречавања недозвољеног обједињавања закон такође експлицитно забрањује: (1) стицање учешћа од преко 25% у оснивачким, односно управљачким правима између издавача дневних новина које објављују информације из свих области друштвеног живота са просечним дневним тиражом од преко 30.000 примерака на годишњем нивоу, и издавача који пружа аудио и аудио-визуелне медијских услуга са дозволом за национално покривање издатом на основу јавног конкурса, (2) стицање оснивачких, односно управљачких права између издавача и медијске организације која се бави дистрибуцијом медија, односно медијских садржаја, осим ако је другачије прописано законом којим се уређују аудио и аудио-визуелне медијске услуге и (3) стицање оснивачких, односно управљачких права између издавача и организације која се бави закупљивањем и дистрибуцијом огласа за медије. У предложеном законском тексту, не сматра се забрањеним посредовање пословног удружења издавача у закупљивању и дистрибуцији огласа за своје чланице, али оно мора да буде у складу са прописима о заштити конкуренције.

Случајеве прекомерног обједињавања решава републички орган надлежан за заштиту конкуренције, у поступку којим се уређује заштита конкуренције. Када се решава о прекомерном обједињавању, наведени републички орган може да врши секторску анализу медијског и непосредно повезаног тржишта, у сарадњи са научно-истраживачким установама по потреби, а најмање једном у периоду од три године.

IX. УРЕДНИЦИ, НОВИНАРИ И ПРОФЕСИОНАЛНА УДРУЖЕЊА НОВИНАРА (чл. 53–59)

Предложеним одредбама утврђено је, најпре, да медиј мора имати одговорног уредника и да је он истовремено и главни уредник медија, као и да одговорни уредник може бити само лице које има пребивалиште на подручију Републике Србије и које не ужива имунитет од одговорности. Ово је учињено како би се избегла могућност избегавања одговорности од стране одговорног уредника медија. Поред тога, јавно гласило може имати одговорне уреднике и за поједино издање, рубрику, односно програмску шему.

У погледу заштите новинара предложена је одредба чија је формулација у складу са прописима из других области а којом се даје основ за заштиту професионалног новинарског интегритета од злоупотреба закона и шиканирања у циљу спречавања слободе јавног информисања.

У овом поглављу Предлога закона, заштићено је и право новинара на објављивање тврдњи и изношење ставова и мишљења, његово право на изношење ставова, односно мишљења ван јавног гласила као лични став, право да одбије извршење налога којим би се кршила правна правила и етика новинарске професије, као и право на аутентичност прилога које подразумева да се новинаров прилог чији је смисао измењен у уређивачком поступку не сме објавити под именом новинара без његовог пристанка.

Закон такође садржи и одредбу о новинарској тајни којом се гарантује новинару да не мора открити податке који се односе на извор информације, осим ако се ти

подаци односе на кривично дело односно учиниоца кривичног дела за које је законом забрањена казна затвора од најмање пет година, и ако се подаци на могу прибавити на други начин.

Такође, у овом одељку оставља се слобода организовања новинара у професионална удружења, која у новим условима треба да имају посебну улогу и одговорност, пре свега када се ради о доношењу и примени професионалних кодекса, којима законске норме треба да буду прецизиране и разрађене тако да утичу на подизање укупног професионалног нивоа новинарства. Такође, новинарска удружења сходно предложеној одредби, имају и правни интерес за мешање у радном спору у коме учествује члан тог удружења, ако се он томе не противи.

На крају овог одељка, уређен је, кроз један члан (чл. 60), положај представника иностраних медија и дописништава. Према предложеном решењу, они имају иста права и обавезе као и домаћи уредници, новинари, остали сарадници и медији. Представницима иностраних медија, дата је и могућност, да ради лакшег обављања новинарског посла, могу да се упишу у евиденцију иностраних представника и дописништава, која се води у министарству надлежном за послове информисања, на основу чега им се издаје одговарајућа легитимација. Страно дописништво, као организовано представништво страног медија, стиче својство правног лица уписом у ову евиденцију. Министарство надлежно за послове информисања ближе уређује начин и поступак вођења и уписа у евиденцију и издавања легитимација. Предложена одредба значи, треба да регулише положај представника иностраних медија и страних дописништава у Републици Србији. Разлог за законско регулисање ове области проистиче из чињенице, да су одредбе до сада важећег закона изузетно застареле и неприлагођене условима и околностима садашњег времена, услед чега се већ извесно време фактички и не примењују. Наиме, реч је о Закону о уношењу и растурању иностраних средстава јавног информисања и о иностраној информативној делатности у Југославији из 1974. године, који је последњи пут измењен и допуњен 1996 године („Службени лист СФРЈ“ бр. 39/74, 74/87 и „Службени лист СРЈ 24/94 и 28/96), који ће, ступањем на снагу овог Закона, а на основу прелазних и завршних одредби, престати да важи.

Х. ДИСТРИБУЦИЈА МЕДИЈА И МЕДИЈСКИХ САДРЖАЈА (чл. 61–72)

У овом поглављу, предложене су одредбе које се односе на дистрибуцију медија и медијских садржаја. Ово поглавље представља разраду одредбе Устава Републике Србије који се односи на слободу медија (чл. 50), којим је предвиђено да у Републици Србији нема цензуре, те да надлежни суд може спречити ширење информација и идеја путем средстава јавног обавештавања у прецизно одређеним Уставом утврђеним случајевима, и само ако је то неопходно у демократском друштву.

Ради поштовања законске обавеза обавезног објављивање импресума од стране медија, најпре је, кроз посебну законску одредбу, прелажено да дистрибутер има право да одбије да дистрибуира медиј без импресума, те да у случају да дође до спора поводом информације објављене у медију који је дистрибутер прихватио да дистрибуира без импресума, одговорност сноси и дистрибутер. Затим, да би се спречила могућност злоупотребе дистрибуције медија од стране лице које се бави дистрибуцијом медија, предложено је да дистрибутер не сме да одбије да дистрибуира медиј без оправданог комерцијалног разлога, као ни да за дистрибуцију медија поставља услове који су супротни тржишним принципима, сходно одредбама закона којим се регулише заштита конкуренције.

Једно од кључних питања у савременом демократском друштву је да ли се у ери високих технологија и брзине примања и ширења идеја и информација може говорити о забрани дистрибуције информација или другог медијског садржаја путем медија, односно да ли се забрана дистрибуције информација уопште може сматрати неопходном мером у демократском друштву, и колико ова забрана уопште, у претходно поменутом контексту, може бити ефикасна.

Пракса Европског суда показује да забрана дистрибуција информација и спречавање објављивање информације (превентивна, претходна органичења – „prior restraints“) нису недопуштена већ саме по себи као такве, али изискују највећу могућу пажњу при одлучивању да се примене (*Sunday Times v. the United Kingdom* (no. 2), 26.4.1979, став 51, *Markt intern Verlag GmbH and Klaus Beermann v. Germany*, 20.11.1989, став 26, *Observer and Guardian v. the United Kingdom*, 26.11.1991, став 60, *Ekin v. France*, 17.7.2001, став 56, *Gawęda v. Poland*, 14.3.2002, став 35). Оне су допуштене само ако испуњавају услове троделног теста, познатог у пракси тумачења чланова Европске конвенције о заштити људских права и основних слобода. Због посебне осетљивости оваквих мера и инхерентне им опасности, суд мора да покаже највећу пажњу при провери да ли испуњавају услове за допуштеност по чл. 10. ст. 2. Европске конвенције. („careful scrutiny“). То се нарочито односи на штампу, пошто су вести кратког века а спречавање њиховог дистрибуирања, ма и за кратак период, у стању је да их лиши сваке вредности и интереса.

Полазећи одредби Устава Републике Србије и од поменутих ставова Европског суда за људска права, у предложеним одредбама је разрађено да може доћи до забране дистрибуције информација или другог медијског садржаја. На предлог вишег јавног тужиоца, надлежни виши суд може забранити дистрибуцију информације или другог медијског садржаја (у даљем тексту: информација) ако је то неопходно у демократском друштву и ако се у информацији позива на: (1) акт непосредног насилног рушења уставног поретка; (2) акт непосредног насиља према лицу или групи на основу расе, националног или етничког порекла, вероисповести, сексуалне опредељености, инвалидитета или другог личног својства, а од објављивања информације непосредно прети озбиљна и непоправљива последица чије се наступање не може спречити на други начин.

Предлог за забрану дистрибуције информације (даље: предлог за забрану) подноси надлежни виши јавни тужилац. Предлогом за забрану може се захтевати да се забрани дистрибуција претходно поменутих информација, одузму примерци новина који садрже те информације ако се сврха забране може постићи само на тај начин, односно да се забрани ширење такве информације путем другог медија. На предлог вишег јавног тужиоца, надлежни виши суд може донети решење о привременој забрани дистрибуције информације до правноснажне одлуке о забрани. По овом предлогу суд одлучује у року од 6 сати од његовог подношења. Надлежни виши суд дужан је да решење о привременој забрани одмах достави издавачу, одговорном уреднику, као и дистрибутеру или штампарији. Надлежни виши суд налаже надлежном органу Министарства унутрашњих послова да онемогући дистрибуцију информације на основу поменутог решења. Претрес по предлогу за забрану мора се одржати у року од 24 часа од тренутка пријема предлога, а претрес се може одржати и без присуства уредно позваних странака, на шта се странке у позиву на претрес изричито упозоравају. Решење по предлогу за забрану суд доноси одмах по завршеном претресу, а председник већа објављује га без одлагања. Ако се предлог за забрану одбија, у одлуци којом се одбија предлог за забрану, ставља се ван снаге мера онемогућавања привремене дистрибуције информација. Ако суд одбије предлог за забрану, издавач има право на накнаду штете која је проузрокована неоснованом привременом забраном.

Предложеним одредбама прецизно су утврђена и друга питања у вези вођења овог поступка укључујући и право на жалбу против решења првостепеног суда. Поменута решења кореспондирају са чланом 10. Европске Конвенције и поменутом праксом Европског суда за људска права.

XI. ПРИВРЕМЕНО ЧУВАЊЕ И УВИД У ЗАПИС МЕДИЈА И МЕДИЈСКИХ САДРЖАЈА (чл. 73–77)

Предложеним одредбама у овом поглављу, утврђена је обавеза привременог чувања записа медија од стране издавача, као и рокови чувања различитих врста записа, који су усклађени са роковима за евентуално обраћање суду ради заштите права онога на кога се објављена информација односи.

Утврђена је и обавеза издавача да стави на увид и достави чувани запис медија на захтев суда, органа унутрашњих послова или другог заинтересованог лица. Одређени су и рок, процедура стављања на увид и достављања, трошкови израде копије записа, као и забрана злоупотребе права на увид у запис медија.

XII. ПОСЕБНА ПРАВА И ОБАВЕЗЕ У ЈАВНОМ ИНФОРМИСАЊУ (чл. 78–83)

Предложеним одредбама у овом поглављу, уређују се посебна питања из области јавног информисања и то: претпоставка невиности; објављивање информација у вези са кривичним поступком; забрана говора мржње, заштита малолетника и забрана јавног излагања порнографији.

Одредба која се тиче претпоставке невиности односи се на забрану да се у медију неко означи учиниоцем кажњивог дела, односно огласи кривим или одговорним пре правноснажности одлуке суда или другог надлежног органа

Одредба којом се регулише објављивање информација у вези са кривичним поступком, представља новину у оквиру ове главе. Република Србија овим одредбама усаглашава свој Закон о јавном информисању са међународним стандардима, Европском конвенцијом о људским правима и праксом Европског суда за људска права. Имајући у виду да досадашњим Законом о јавном информисању нису била предвиђена никаква ограничења за објављивање информација из претходних фаза кривичног поступка, што је имало негативне последице на несметано вођење кривичног поступка и назавистан и непристрасан рад правосудних органа, посебно је истакнуто да се информације везане за кривични поступак који је у току могу се објавити тек након што су изнете на главном претресу, осим ако су те информације добијене од суда или другог државног органа, као и да је забрањено објављивање података прикупљених током истраге без овлашћења надлежног органа. Предложене одредбе обезбеђују поштовање претпоставке невиности и право окривљеног на фер суђење.

Одредбом којом се регулише забрана „говора мржње“, прецизно је дефинисано шта се сматра „говором мржње“ (односно у ком случају не постоји одговорност за објављену информацију).

Одредбом о заштити деце односно малолетника, за циљ има заштиту слободног развоја личности малолетника, те се у медију мора посебно водити рачуна да његов садржај и начин дистрибуције не нашкоде моралном, интелектуалном, емотивном или социјалном развоју малолетника.

Одредбом о забрани излагања порнографије, спречава се могућност да штампана ствар са порнографским садржајем буде доступна малолетницима. Истом предложеном законском одредбом, детаљно је уређена да порнографска штампана ствар на насловној

и последњој страни не сме да садржи порнографију, те да мора имати видно упозорење да садржи порнографију, као и упозорење да није намењена малолетницима. На порнографске аудио и аудио-визуелне медијске садржаје, као и на садржаје који се дистрибуирају путем интернета, предвиђено је да се примењују одредбе посебног закона којим се уређују електронски медији.

XIII. ИНФОРМАЦИЈЕ О ЛИЧНОСТИ (чл. 84–88)

У оквиру ове групе одредаба предложеног Закона уређена је заштита права личности зајемчена уставним одредбама и то на начин који обезбеђује равнотежу са интересима слободe јавног информисања. То значи да је слобода информисања овим одредбама ограничена само у мери у којој је то неопходно да би се остварила заштита личних права појединаца.

Полазећи од наведених опредељења, пре свега, одређује се да је заштићено достојанство личности лица на које се односи информација. Законом се први пут дефинише и институт аутентичности који прописује да се у јавном гласилу не сме приказивати појединац у лажном светлу.

Предложеним одредбама уређено је објављивање информација из приватног живота и личних записа. У оквиру ових одредби одређена су правила која се односе на услове када је допуштено објављивање информација из приватног живота и личних писаних записа. Значајна новина предвиђена је у одредби која прописује када није потребан пристанак за објављивање информације из приватног живота, у којој је унета генерална клаузула ...,ако у конкретном случају интерес јавности да се упозна са информацијом, односно записом, претеже у односу на интерес да се спречи објављивање“. На тај начин, наше законодавство је усклађено са стандардима Европске Уније који то предвиђају.

XIV. ОПОЗИВ ИНФОРМАЦИЈЕ, ОДГОВОР НА ИНФОРМАЦИЈУ И ИСПРАВКА ИНФОРМАЦИЈЕ (чл. 89–111)

О овом поглављу предложеног Закона, утврђена су правила која се односе на право на опозив информације, право на одговор и право на исправку. Реч је о тзв. „меким“ механизмима за отклањање последица објављивања неистинитих, непотпуних или нетачно пренетих информација према лицу чије је право односно правни интерес објављивањем информације повређен.

У предложеном тексту Предлога закона, утврђен је нови правни механизам за отклањање оваквих недостатака, који је давно препознат у другим правним системима - право повређеног на опозив информације и на објављивање опозива. Наиме, лице чије је право или интерес повређен неистинитом, непотпуном или нетачно пренетом информацијом може захтевати од онога од кога информација потиче, односно извора информације, да је као неистиниту, непотпуну или нетачно пренету опозове, а од одговорног уредника да ауторов опозив објави. Ако се извор информације не може утврдити, захтев се подноси против главног уредника. У предложеном тексту закона детаљно је утврђена садржина опозива, а затим и право аутора на објављивање опозива.

Надаље, у истом поглављу, утврђено је и разрађено право на одговор и право на исправку. Док са једне стране, одговор представља правни механизам који гарантује право лицу које је погођено објављивањем информације да на ту информацију јавно реагује тако што ће изнети своје чињеничне тврдње, право на исправку гарантује појединцу да може да захтева од суда мериторно утврђивање да је објављена информација неистинита, непотпуна или нетачно пренета, као и да може да захтева да

суд одговорном уреднику нареди да без накнаде, објави исправку те информације као неистините, непотпуне или нетачно пренете. У складу са овом основном разликом између три правна механизма заштите, у законском тексту су за њих одређени и посебни правни режими који се односе на услове, као и поступак и рокове за објављивање опозива, одговора односно исправке.

Нарочито треба истаћи, да у овом поглављу јесте детаљно разрађено и начело једнаке делотворности информације и одговора, исправке односно опозива, утврђена забрана преиначења и коментарисања одговора, исправке и опозива, а такође су и таксативно набројани разлози за необјављивање одговора.

XV. ДРУГИ ОБЛИЦИ СУДСКЕ ЗАШТИТЕ (чл. 112–117)

У предложеном тексту закона, садржано је и посебно поглавље који се односе на друге облике судска заштите. У случају повреде претпоставке невиности, забране говора мржње, права и интереса детета, односно малолетника, забране излагања порнографије, права на достојанство личности, права на аутентичност, односно права на приватност, лице чије је право повређено може тужбом против одговорног уредника јавног гласила захтевати: (1) утврђивање да је објављивањем информације, односно записа повређено право, односно правни интерес, (2) пропуштање и забрану поновног објављивања информације односно записа и (3) предају записа, уклањање или уништење објављеног записа (брисање видео записа, брисање аудио записа, уништење негатива, одстрањење из публикације и слично). Активна легитимација за подношење ове тужбе, припада и правном лицу чија делатност има за циљ заштита људских права у случају повреде забрана говора мржње и права и интереса детета, односно малолетника.

XVI. ИНФОРМАЦИЈЕ О ИСХОДУ КРИВИЧНОГ ПОСТУПКА (чл. 118-122)

У овом поглављу Предлога закона, утврђено је и право на објављивање информације о исходу кривичног поступка, односно могућност правне заштите интереса лица о коме је раније била објављена информација да је против њега покренут кривични поступак, да након окончања поступка захтева од одговорног уредника јавног гласила у коме је информација била првобитно објављена да објави информацију о правноснажном обустављању поступка, одбијању оптужбе или ослобађању од оптужбе. Захтев се подноси одговорноом уреднику најкасније 30 дана од дана правноснажног окончања кривичног поступка, а информација чије се објављивање тажи може да садржи само чињенице које се односе на правноснажно окончање поступка, а не и мишљење и коментаре поводом првобитне информорације. У наставку овог поглавља утврђен је и рок за објављивање информације и таксативно су набројани разлози услед којих одговорни уредник није дужан да објави информацију (односно део информације).

XVII. НАКНАДА ШТЕТЕ (чл. 123–129)

Најзад, ово поглавље предложеног закона предвиђа и правила о накнади материјалне и нематеријалне штете лицу на које се односи информација, у случају објављивања информације које је у складу са овом Предлогом закона забрањено, независно од других средстава правне заштите која му стоје на располагању у складу са одредбама овог закона. Право на накнаду штете има и лице којем није објављен

одговор, исправка или друга информација чије је објављивање наложено одлуком надлежног суда, а које због необјављивања трби штету. Новинар, односно одговорни уредник одговара за штету, ако се докаже да је штета настала његовом кривицом, а издавач одговара без обзира на кривицу. Новинар, одговорни уредник и издавач медија солидарно одговарају заштету која је наступила објављивањем наведених информација. У предложеном тексту утврђени су и случајеви када новинар, одговорни уредник и правно лице које је издавач медија не одговарају за штету (нпр. у случају да је информација објављена у емисији која се емитује уживо или је информација верно пренета са јавног скупа, а новинар је поступао са дужном новинарском пажњом). Такође, у предлогу је предвиђено да за штету проузроковану објављивањем неистините или непотпуне информације која потиче од државног органа одговара држава, без обзира на кривицу. У складу са упоредним искуством као и праксом Европском суда за људска права, у Предлогу су утврђени и критеријуми које суд посебно цени приликом одлучивања о висини накнаде штете: (1) да ли је тужилац покушао да умањи штету коришћењем других средстава правне заштите у складу са одредбама овог закона; (2) да ли је тужени онемогућио тужиоцу да умањи штету објављивањем одговора, исправке или друге информације на основу одлуке надлежног суда.

XIII. ПРАВО НА ДЕОБУ ДОБИТИ (чл. 130)

Ово поглавље Предлога закона садржи само један члан којим се установљава још једно право лица коме је објављеном информацијом повређено лично достојанство, аутентичност, односно приватност. То је право повређеног лица да од издавача тужбом захтева део добити остварене објављивањем информације, односно записа, сразмерно томе колико је објављивање допринело остварењу добити, независно од других средстава правне заштите која том лицу стоје на располагању у складу са одредбама овог закона.

XIX. ОБЈАВЉИВАЊЕ ПРЕСУДЕ У ЈАВНОМ ГЛАСИЛУ (чл. 131)

Још једно право у парницама по тужби због повреде претпоставке невиности, забране говора мржње, права и интереса детета, односно малолетника, забране јавног излагања порнографије, права на достојанство личности, права на аутентичност, односно права на приватност, по тужби за накнаду штете и тужби за деобу добити, је право тужиоца да захтева од суда да наложи одговорном уреднику да објави правноснажну пресуду без коментара и без одлагања, о свом трошку, а најкасније у другом наредном броју новине, односно, у другој наредној радио или телевизијској емисији од дана када је пресуда постала правноснажна.

XX. ЗАЈЕДНИЧКЕ ОДРЕДБЕ ПОСТУПАКА ПРАВНЕ ЗАШТИТЕ (чл. 132–142)

У овом поглављу предложеног Закона, садржане су заједничке одредбе које се односе на судски поступак правне заштите по тужби за: објављивање одговора, исправке и опозива, повреду претпоставке невиности, забрану говора мржње, права и интереса детета, односно малолетника, забрану јавног излагања порнографије, права на достојанство личности, права на аутентичност, односно права на приватност, као и накнаду штете и права на деобу добити. Њиме је утврђена хитност поступка, детаљно су

уређена правила која се односе на јавну расправу, доношењу пресуде, пресуди, праву на жалбу, ревизију и др.

XXI. НАДЗОР (чл. 143)

У предложеном тексту је утврђено да надзор над спровођењем овог закона врши републики орган управе надлежан за послове јавног информисања, а на територији аутономне покрајине, покрајински орган управе надлежан за послове јавног информисања. Такође је утврђено да надзор над радом Агенције за привредне регистре у поступку регистрације медија, врши републички орган јавне управе надлежан за послове јавног информисања.

XXII. КАЗНЕНЕ ОДРЕДБЕ (чл. 144–151)

У овом поглављу предложеног Закона, утврђени су привредни преступи и прекршаји (казне) за случај повреда одређених обавеза утврђених у претходним поглављима, од стране дистрибутера медија и издавача као и одговорног лица у њима, одговорног уредника, затим физичког лица које је издавач штампаног медија или пружалац услуга радио и/или телевизијског програма, као и одговорног лица у органу јавне власти.

Казнене одредбе имају најпре превентиван карактер (обезбеђују поштовање обавеза поменутих субјектата утврђених овим законом) али и репресивни (јер се у случају непоштовања законом утврђених обавеза, активира примена санкције - новчана казна). Новчана казна за привредне преступе и прекршаје, креће се у распону који не доводи у питање ограничење слободе јавног информисања.

XXIII. ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ (чл. 152–156)

У овом, последњем поглављу предложеног Закона, утврђене су три прелазне и две завршне одредбе.

У првој прелазној одредби, утврђена је дужност издавача да своју организацију и опште акте ускладе са одредбама овог закона у року од 90 дана од дана његовог ступања на снагу.

У другој прелазној одредби, остављен је рок од 45 дана од ступања на снагу овог Закона министарству надлежном за послове информисања да пропише образац регистрационе пријаве за упис у Регистар медија, и рок од 30 издавачу медија који је већ основан, да поднесе регистрациону пријаву Агенцији за привредне регистре.

У трећој прелазној одредби, (1) утврђено је да издавачи које је основала непосредно или посредно, Република, аутономна покрајина и јединица локалне самоуправе, као и установа, предузеће и друго правно лице које је у претежном делу у државној својини или које се у целини или претежним делом финансира из јавних прихода (осим оних које су наведене у овом предлогу Закона) престају са радом 31.12.2014. године; (2) предвиђено је да се државни капитал ових издавача и његовог оснивача приватизује продајом или преносом капитала без накнаде, у складу са прописом којим се уређује приватизација, те да капитал који се преноси без накнаде може износити и 100%, (3) утврђен је рок у коме је одговорно лице издавача дужно да поднесе иницијативу за покретање поступка приватизације од дана ступања на снагу овог закона (рок од 30 дана) и рок за доношење одлуке о моделу приватизације (90

дана) и (4) утврђено одложно ступање на снагу одредаба предложеног закона које се односе на обезбеђење расподеле средстава за остваривање јавног интереса у области јавног информисања, на основу принципа пуне тржишне равноправности медијских организација и општих законских правила о државној помоћи и заштити конкуренције, као и одредби закључених и преузетих међународних споразума (1.1.2014. године); да у овом поглављу поменути издавачи, имају право учешћа на конкурс који се расписује у току 2013. године; рок у коме се у току 2013. године расписује конкурс као и дужност министарства надлежно за послове информисања да у року од 45 дана од дана ступања на снагу овог закона донесе подзаконски акт предвиђен овим Предлогом закона, као и дужност орган аутономне покрајине, односно јединице локалне самоуправе надлежног за послове информисања да у року од 45 дана од дана ступања на снагу овог закона донесе подзаконски акт, утврђен овим предлогом Закона.

Првом завршном одредбом предложеног закона, утврђено је да даном ступања на снагу овог закона престају да важе одредбе Закона о јавном информисању („Службени гласник РС”, бр. 43/03, 61/05, 71/09, 89/10-УС и 41/11-УС) као и Закон о уношењу и растурању иностраних средстава јавног информисања и о иностраној информативној делатности у Југославији („Службени лист СФРЈ”, бр. 39/74 и 74/87 и „Службени лист СРЈ”, бр. 24/94 и 28/96), затим одредбе задржане у чл. 20. ст. 1 тач. 34 Закона о локалној самоуправи („Службени гласник РС”, број 129/07) у делу који гласи „оснива телевизијске и радио-станице ради извештавања на језику националних мањина који није у службеној употреби, као и ради извештавања на језику националних мањина који није у службеној употреби, када такво извештавање представља достигнути ниво мањинских права“, одредба члана 8. став 2. тачка 5 Закона о главном граду („Службени гласник РС”, број 129/07), одредба члана 19. Закона о националним саветима националних мањина („Службени гласник РС”, број 72/09) и то став 1. у делу који гласи „обављање новинско-издавачке и радио-телевизијске делатности“, и став 2. одредба члана 24. став 1. тачка 3) Закона о националним саветима националних мањина и члан 17. став 2. Закона о заштити права и слобода националних мањина („Службени лист СРЈ”, број 11/02, „Службени лист СЦГ”, број 1/03 и „Службени гласник РС”, број 72/09) у делу који гласи „а може да оснива и посебне радио и телевизијске станице које би емитовале програме на језицима националних мањина“, одредбе члана 3. став 3. у делу који гласи „јавног информисања“ и члан 3. став 4. Закона о јавним службама („Службени гласник РС”, бр. 42/91, 71/94 и 79/05), као и Закон о Јавном предузећу Новинска агенција Танјуг („Службени лист СРЈ”, број 11/95), Закон о оснивању Јавног предузећа за новинско издавачку делатност „Панорама“ („Службени гласник РС”, број 80/92) и Одлука о оснивању јавног предузећа за унапређивање и развој информисања путем електронских медија на српском језику на територији АП Косово и Метохија „Мрежа Мост“ („Службени гласник РС”, број 80/10) који би требале да престану да важе 31. 12. 2014 године.

Другом завршном одредбом, одређено је да овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”.

4. СРЕДСТВА ПОТРЕБНА ЗА ПРИМЕНУ ЗАКОНА

За примену овог закона није потребно у 2013. години обезбедити додатна средства у буџету Републике Србије.

5. РАЗЛОЗИ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА ПО ХИТНОМ ПОСТУПКУ

У Складу са Стратегијом развоја система јавног информисања у Републици Србији и Акционим планом као саставним део Стратегије, којим је предвиђено да Закон о јавном информисању и медијима треба предложити у року од 18 месеци, и с обзиром на потребу темељног редефинисања система јавног информисања у најкраћем могућем року, предлаже се да овај Закон буде донет по хитном поступку.